

KELEIVIS

THE TRAVELER — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS

Prenumerata:

Amerikoje ir užsieniuose
metams \$5.00
Pusei metų 2.50

KELEIVIS

636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1965
Address:
KELEIVIS
636 Broadway, So. Boston 27, Mass.

NR. 8

SOUTH BOSTON, MASS. 1965 VASARIO - FEBRUARY 24

61-MIEJI METAI

"Keleivis" Telefonas AN 8-3071

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro Nūmerio Kaina 12 Centų

P. Vietname generolai, pamiršę frontą, vienas kitą verčia

Pietų Vietnamo generolai verčia vienas kitą, visai pamiršę, kad jų svarbiausias uždavinys kovoti su komunistais. Šiandien jų priešiakyje yra gen. Minh, o kas bus rytoj nežinia. O Washingtonas suka galvas, kas toliau daryti.

Garbėtroškos P. Vietnamo generolai praeitą savaitę ypatingai buvo veiklūs, bet ne fronte, o vienas prieš kitą maistaudami. Jų stipriausias vyras gen. Khanh vieną dieną buvo vyriausiu vadu, kitą dieną buvo nuverstas, o po to vėl valdžią atgavęs. Pagaliau pasidavė ir turės apiešti kraštą, jeigu neišvys dar kokių netikėtų įvykių.

Kol kas generolų priešiaky laikinai stovi gen. majoras Tran Van Minh, bet ar ilgai? Gal jau rytoj būrys kitų generolų jį nuvers. O kai generolai tarp savęs kovoja, aišku, tuo tik komunistai tegali pasidžiaugti.

O Washingtonas vis suka galvas, kas toliau daryti? Kariauti ar pasitraukti? Šis klausimas labai sunkus. Amerikai nebeduodant Pietų Vietnamui paramos, jis tuoj būtų komunistų užimtas. Po to sektų kitos kaimyninės valstybės, ir tuo būdu komunistai įsigalėtų visoje Pietryčių Azijoje (Thailande, Laose, Kambodžijoje), gi vėliau nužengtų dar toliau.

Sunku ir kariauti, kai patys vietnamiečiai karo vadai daugiau tarp savęs kariauja, negu su bendru priešu. Pagaliau ir JAV iki šiol nebuvo apsispręsta sunaikinti šaltinius, iš kurių komunistų partizanai semia savo jėgas. Taip kariaujant niekada karo neįmanoma laimėti. Bet pulti šiaurės Vietnamą

Erdvėlaivis Ranger 8 pataikė į mėnulį

JAV erdvėlaivis Ranger 8 vasario 20 d. rytą atsimušė į mėnulį. Jame buvusieji aparatai suspėjo atsiųsti į žemę 6,000 mėnulio nuotraukų, padarytų iš gana arti. Panašus erdvėlaivis Ranger 7 buvo paleistas 1964 m. liepos 31 d., kuris tada padarė 4,300 nuotraukų.

Ir dabartinės mėnulio fotografijos labai aiškios, jose matyti mėnulio lygumos ir krateriai, net takai, kuriais tekėjo ugniakalnių lava, bet mokslininkams jos dar vis reduoda aiškaus atsakymo. ar mėnulio paviršius yra palyginamai kietas, ar ten tik gilios dulkių marios, kuriose gali nusėsti ir žmogus ir nutūpęs jo erdvėlaivis. Tam klausimui iširti dar bus atleidyje leidžiama daugiau tokių erdvėlaivių su sudėtingais prietaisais. Bet tikras faktas, kad žmogus su savo išradimais mėnulį jau pasiekia.

Minimum alga \$2, savaitė 35 darbo val.

AFL-CIO rengiasi dideliu vakui — pakelti mažiausią atlyginimą iki \$2 už darbo valandą ir sutrumpinti darbo savaitę iki 35 valandų.

Kardin. Cushingui padaryta operacija

Kardinolui Cushingui St. Elizabethos ligoninėje Bostone padaryta operacija, išplautas buvęs žarnos auglys. Ligos sparčiai sveiksta.

BANDĖ SPROGDINTI VATIKANĄ

Nežinomi piktadarai Vatikane išsprogdino bombą, kuri apdraskė namus, bet žmonių aukų nebuvo. Policija tai įvykį tiria.

Viršuje keturi teroristai, kurie suimti ir kaltinami ruošę susprogdinti Laisvės Stovą New Yorko uoste, Laisvės Varpą Philadelphiaje ir Washingtono paminklą Washingtonė. Vyras — JAV negrai, o moteris — kanadietė.

Vasario 16-ji diena Washingtonė

Vasario 16-sios proga atstovų rūmuose kalbėjo 65 atstovai, o senatė keliolika senatorių.

Lietuvos atstovo Juozo Kajecko ta proga surengtame priėmime dalyvavo nemažai aukštų valstybės departamento pareigūnų, diplomatinio korpuso narių, senatorių, kongresmanų ir kt. Atsilankė pabaltiečių atstovai ir, žinoma, vietos lietuvių.

Išsiskirstė nieko nenutarusios

Jungtinės Tautos išsiskirstė iki rudens, ilgokai posėdžiausios ir nieko nenutarusios. Tebuvo vis ginčijamasi dėl statuto 19 str., ar jis taikytinas toms valstybėms, kurios nesumokėjo 2 metų nario mokesčio. Jų tarpe yra ir Sovietų Sąjunga. Tas straipsnis sako, kad tokios valstybės netenka balso. Sov. Sąjunga gresina išstosianti, jeigu jai bus atimtas balsas.

JAV pirma spyrė tą str. pritaikyti, bet vėliau suminkštėjo, nenorėdama konflikto su Sov. S-ga, ir stengėsi tą klausimą nuleisti. Bet Albanijos atstovas, sako, Kinijos paragintas, sumanė išprovokuoti ir pareikalavo tą klausimą balsuoti. Jo pasiūlymas buvo 97 balsais atmetas.

Taip ir išsiskirstė JT, nieko nenutarusios. Iki kito susirinkimo rudenį gal dar susitars ir dėl mokesčių.

Princeton univ-tas gavo 27 milijonus

Stanley Jadwin, 87 metų amžiaus moteris, mirdama paliko Princeton universitetui 27 mil. dolerių. Jos vyras buvo vaistų fabrikantas, jų vienintelis sūnus baigė Princeton universitetą ir netrukus žuvo automobilio nelaimėje.

Ir čia draudžia užsiimti raganavimu

Rožėrijos (Afrikoje) valdžia išleido įstatymą, draudžiantį užsiimti raganyste. Vienas baltasis lentiūvės direktorius buvo nubaustas už tai, kad jis pasisamdė raganų padėti sugauti vagį.

Kubos diktatorius Castro suėmė savo patikėtinį Eloy Gutierrez, tapusį jo priešu vadu. Gutierrez žmona ir dukterė gyvena Miami, Fla.

Ragina greit tartis dėl Vietnamo

Prancūzijos užsienių reikalų ministeris Maurice Couve de Murville, kuris lankėsi Washingtonė, kalbėdamas televizijoje pagrėžė, kad reikia kuo greičiau tartis baigti karą Vietname. Esą, juo ilgiau bus laukta, tuo sunkiau bus priimtinomis sąlygomis susitarti, kalbėjo jis.

Po 15 metų bus 101 milijonas dirbančiųjų

Darbo departamentas skelbia, kad 1980 metais JAV bus 101 mil. ir 400 tūkstančių dirbančiųjų. Dabar yra 77 mil. Vadinasi, reikės palikti naujų darbo vietų, o iš antros pusės bus suvartojama ir milijonai naujų gaminių.

NORĖJO SUSPROGDINTI TAUTOS PAMINKLUS

Suimti trys negrai ir kanadietė moteris, kurie kaltinami rengę susprogdinti Laisvės statulą New Yorkė, Laisvės varpą Philadelphiaje ir Washingtono paminklą Washingtonė.

BAIGĖSI GE STREIKAS

General Electric bendrovės įmonių Lynn ir Everett (abi Mass.) darbininkų 28 dienas tęsėsis streikas pasibaigė. Streikavo 6,500 darbininkų ne dėl atlyginimo, bet dėl darbo taisyklių.

New Yorke nušautas Malcolm juodųjų nacionalistų vadas

Malcolm X, vagis, tapęs karingųjų negrų "Black muslim" vadu, vėliau iš to sąjūdžio pašalintas ir sukūręs savo Afrikos-Azijos vienybės sąjūdį, nušautas New Yorkė, kalbant negrų susirinkime.

Jo tikra pavardė Malcolm Little, gimęs prieš 39 metus Omahoj, negro baptisto kunigo šeimoje. Tėvas skelbė negrams — grįžti į Afriką. Motinos tėvas buvo baltasis. Tėvą suvažinėjo tramvajus, o motina dėl to neteko proto. Malcolm tada nebuvo dar 6 metų. Tokio padėty atsidūręs, jis paklydo plačiame gyvenimo kely: gėrė, paleistuvavo, tapo narkotikų vartotojas, vagis, atsidarė kalėjimo durys.

Būdamas kalėjime, jis daug mokėsi, tapo "juodųjų mohometonų" pasekėjas.

Siems mahometonams vadovavo Muhamed, gyvenęs Chicagoje, skelbęs, kad juodasis žmogus yra tobulesnis už baltąjį, kad juodasis buvo pirmasis žmogus žemėje, o baltasis atsirado vėliau kaip velnio "dovana".

Užsikrėtęs Muhamed i-dėjomis, Malcolm atsisakė tabako, alkoholio, narkotikų, gembliravimo ir kitų blogų papročių ir išėjęs iš kalėjimo tapo uolus "juodųjų mahometonų" idejų skelbėjas. Jis apsigyveno Muhamed vyr. būstinėje Chicagoje. Pakeitė ir savo pavardę į Malcolm X. Jis sakė, neapkenčias net baltojo kraujo lašo, kuris yra jo kūne, nes tai yra išprievartautojo kraujas (Mat. jo senelė buvo baltojo išprievartauta).

Paskutiniuioju metu jis gyveno New Yorkė. Dėl netinkamo atsiliepimo prez. Kennedy nužudžius, jis buvo pašalintas iš "juodųjų mahometonų" sąjūdžio. Tada jis sukūrė savo Afrikos-Azijos vienybės organizaciją ir pradėjo vilioti narius iš "juodųjų mahometonų". Žinoma, šie dėl to pyko, todėl Malcolm X rekartą sakė, kad jis būsiąs nužudytas. Prieš kurį laiką buvo padegtas jo namas, o vasario 21 d. ir jis pats nušautas, kai pradėjo kalbėti 400 negrų susirinkime vienoje Manhattan salėje New Yorkė.

Policija suėmė 22 m. negrą, kurį kaltina nužudžius Malcolm X. Tiek Malcolm X, tiek Black muslimų sąjūdis negrų tarpe returi didelio pasisekimo, bet dar nežinia, kaip visas tas judėjimas pakryps tolimesnėje rasiinėje kovoje.

MILIONAI PRIEŠ SVEIKATOS DRAUDIMĄ

JAV Gydytojų Draugija išleido 7 mil. knygelių, kuriuose rašoma prieš vyriausybės draudimo planą.

Atrikoje gimė 36-ji valstybė

Afrikoje nepriklausomybės sulaukė ir buvusi Anglijos kolonija Gambija. Ji yra Atlanto pakrastyje, iš trijų pusių apsupta Senegalijos.

Tai pati mažiausia ir pati skurdžiausia Afrikos valstybė. Jos gyventojų tėra 315,000. Tai negrai mahometonai.

Jos sostinė teturi 28,000 gyventojų. Joje tėra viena ligoninė, viena vaistinė ir vienas viešbutis.

Kadaise čia buvo vergų prekybos centras.

Didžiausias krašto turtas tai žemės riešutai (peanuts). Jie sudaro 90 nuosimčių viso pajamų.

Admirolas Thomas H. Moorer paskirtas Atlanto Sąjungos laivyno vadu vietoje adm. Smith, išeinančio į pensiją. Moorer dabar yra JAV Ramiojo vandenyno laivyno vadas.

P. Vietname per 16 mėnesių pasikeitė 6 vyriausybės. Phan Huy Quat buvo penktosios vyriausybės pirmininkas, praeitą penktadienį nuverstas tikrąjį P. Vietnamo "bosą" gen. Khanh ir jo vietoje atsistojus gen. Tran Thien Khiem, teks ministerio pirmininko kėdę apleisti ir Quat.

Senatorius John McClellan (viršuje) ir kongresmanas Wright Patman vadovauja komitetams, kurie žada pradėti tirti rakietinių klausimų bankuose.

Vasario 16-jai praėjus

Paskutinėmis savaitėmis visų mūsų politinių veiksmų dėmesys buvo sukauptas Vasario 16-jai paminėti. Daugumoje vietų tie minėjimai jau buvo, kai kur dar bus šį sekmadienį. Kiek yra žinių, tie minėjimai šiemet buvo sėkmingesni, juose daugiau buvo dalyvių, daugiau surinkta aukų. Mums tai džiuginantis reiškinys. Tai rodo, kad JAV lietuviai dar nepalūžo, kad jie davė tinkamą atkirtį tiems, kurie rengiasi labai iškilmingai ir džiaugsmingai minėti Lietuvos pavergimo 25 metų sukaktį, kuriems, anot Vilnius tuščia galvio S. J. Jokubkos, vasario 16-jį — "darbo žmonėms ir šiaip jau ūkininkams yra baisaus vargo paskelbimo diena", ovis nepriklausomybės laikotarpis — "gėdingiausias Lietuvos istorijoje".

Šis darbas baigtas. O kas toliau? Mūsų bendrinės Lietuvos laisvinimo susirūpinusios organizacijos turi daug svarbių reikalų, bet tarp jų yra ir vienas svarbiausiųjų, kurį tenka palyginamai greitai atlikti. O tai irgi — Lietuvos pavergimo 25 metų sukaktis.

Kaip jau žinome, okupantas šios sukakties proga rengiasi rodyti pasauliui policijos surežisuotą džiaugsmą, aiškinti, kokia "laimė" lydi lietuvių tautą sovietinėje vergijoje ir kad tos vergijos mūsų žmonės jau seniai trokšte troško, kad ją išskėstom rankom sutiko ir kad jie nepriklausomybės nenori nė sapnuoti. Jis kviečia net ir užsienio lietuvius toj šventėj dalyvauti ir būti tos "laimės" liudininkais.

O kaip mes tą sukaktį turime paminėti?

Pirmiausia reikia skubiai paruošti gerai aptartas planas, nes sukaktis jau gana arti. Šią pavergimo sukaktį reikėtų švęsti visiems pabaltiečiams kartu, nes tai visų bendro liudėsio diena. Reikėtų panaudoti radiją, televiziją ir amerikiečių spaudą šiam sovietų radijui išaiškinti. Reikėtų bent didesniuose miestuose surengti pavergtųjų tautų demonstracijas ir kalbėtojais pasikviesti žymesnius amerikiečius. Reikia paruošti sovietinę pavergimo politiką demaskuojančios literatūros. Aplamai, reikėtų panaudoti visus galimus būdus sovietiniam melui atskleisti.

Visa ta akcija turėtų eiti iš vieno centro. Tai svarbu.

IŠ TOLIMŲJŲ HAWAJŲ

A. JENKINS, Hawajuose
IEŠKO VIETOS GYVENTI

Pacifiko vandenyne, apie už 1.300 mylių šiaurės rytų Australijos šone, yra Nauru sala, kurioje gana gerai ir sočiai gyvena virš 5.000 gerokai apsišvietusių gyventojų, dešimtį milijonų gyventojų, dešimtį milijonų gyventojų gerlaikis baigiasi, nes baigiasi išsiseimti vienintelis gamtos turtų šaltinis — fosforo ištekliai. O grįžti prie senoviško primitvyvaus gyvenimo niekas nenori nė užsiminti.

Prieš pusamį ten gyvena saujelė žmonių beveik primityviu gyvenimu, maitinasi vien tik palmių riešutais (coconut) ir Pacifiko žuvimis, kiek jų galėdavo prisigyti primityviais įrankiais.

Nauru salą atrado 1798 m. Didžiosios Britanijos žvalgai, bet ją užėmė ir pasisavino 1888 m. Vokietija. Pirmojo pasaulinio karo metu ją užėmė ir valdė Australija, gi Antrojo pasaulinio karo laikotarpiu ją buvo užėmė japonai ir valdė iki karo pabaigos. Nuo 1947 m. nauriečiai gavo savivaldą ir buvo Jungtinių Tautų priežiūroje, bet Anglijos, Australijos ir Naujosios Zelandijos globoje.

Kadangi fosforinės medžiagos šaltiniai baigiasi išsiseimti, tai tiems tūkstančiams gerai gyvenančių gresia didžiausias pavojus.

Australijoje yra milžiniški dykumų plotai, tai Australijos vyriausybė juos kviečia ten vykti ir įsikurti, bet pastarieji to nenori nė girdėti, nes gerai žino, kad nauriečių gyvenimo lygis yra daug aukštesnis, negu vietinių australiečių. Jie nebotų sunkesnio darbo, bet perspektyvos žmoniškam gyvenimui, bent iš pradžių, nėra žavingos.

Jie meilom akutėm žiūri į Havajus ir jau teiraujasi, ar negalėtų gauti geroką sklypą žemės kur prie jūrų kranto, kad galėtų tinkamai įsikurti. Deja, tokių sklypų čia teiraujasi pirkiai iš viso pasaulio ir bene daugiausia iš didžiojo kontinento, bet čia jų niekas neranda.

Nuo to laiko, kai Havajai visuotiniu piliečių balsavimu prisidėjo prie didžiojo kontinento — Jungtinių Amerikos Valstybių 50-ja valstybe, čia sugužėjo visokie spekuliantai ir išgrobė kiekvieną sklypelį, kiekvieną žemės pėdą. Prie vandens, ant marių krantelio, kur karklai siūbavo, kur vanduo liūliavo, ypač Wai-kiki paplūdimiuose, mokama po 75 tūkstančius dolerių už keturkampę pėdą, o už sklypą — milijonus paberia.

Havajaus paprastam darbininkui jau nėra vietos: čia pageidaujami ir visokiais būdais viliojami atvykti vien tik turistai, kurie atsi-veža pilnus kišenių dolerių ir juos čia labai gražiai, tiesiog krikščioniškai, palieka. Čia gemblerysčių, kaip Nevados valstijoje, nėra.

Bedarbių skaičius čia tokiais, kai ir didžiajam kontinento — 5 nuosimčiai. Rasti butą yra sunku, o jei kokį lauką ir gausi, tai už mėnesį nuolups nuomos nuo 150 iki 300 dolerių. Kur dėtis? Eik į viešbutį, o ten užsimokėsi 32 dolerius ir gausi pernakti.

Todėl Nauru salos 5.000 gyventojų Havajuose vietos nėra, be to, mažai ir progų prastiems darbo žmoneliams kur nors įsikabinti. Kai dar prieš 12 metų mes čia atvykome, tuomet buvo ir gerų progų įsikurti, bet ne dabar.

Italijos policija tyrinėja įėjimą į Vatikaną, kur sprogo bomba, kuri šiek tiek apdraskė pastatą, bet žmonių aukų nebuvo. Manoma, kad bombą padėjo komunistai dėl to, kad Romoje buvo uždrausta vaidinti "Padėjėją". Tame veikale kritikuojamas popiežius Pijus, kad jis nepakankamai gynęs žydus Antrojo pasaulinio karo metu.

Kas kitur rašoma

PARSIDAVĖLIAI GRIEZIA DANTIMIS

Naujienos vasario 15 d. laidoje šitaip rašo: "Amerikos lietuviams besirengiant iškilmingai paminėti 47 metų Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį, komunistinės Rusijos pasamdyti bėmai grietia dantimis.

"Pritardami Maskvos tironams, pavergusiems Lietuvą, kurios nepriklausomybę sovietų valdžia buvo pripažinusi "visiems laikams", jie dabar Lietuvos nepriklausomybę niekina ir pasakoja, kad per 20 su viršum nepriklausomybės metų Lietuvos gyventojai kentę baisiausią skurdą buvo "buržuazijos" slėgiami, laikomi tamsoje ir nežmoniškai išnaudojami.

KELEIVIO SUKAKCIAI

Keleivio 60 metų sukakties proga jau atsiųsta dovanų: vieni atsiuntė Dėdės Samo žaliukų, kiti gerų raštų — A. Gerutienė, Ziežula, Groinytė-Pelk.

Sužeistas seržantas Eddie Anderson iš Columbus, Ga., pasakoja laikraštinkams, kad, jam atrodo, P. Vietnamo partizanų Vietnamo žmonės daugiau remia, negu Saigono vyriausybė.

"Taip jie pasakoja dabar. O pirmiau, nuo 1920 metų iki 1940 metų jie patys didžiūdavo Maskvos kilnmu, pripažinusios Lietuvą nepriklausoma valstybe. Jie patys minėdavo Vasario 16-sios metines ir eidavo kalbėti minėjimų parengimuose kartu su "buržuazinės Lietuvos" pasiuntiniais ir konsalais.

"Jie net ragindavo savo publiką aukoti Lietuvos nepriklausomybės gynimui, kai jai grėsė pavojus iš pilsudkinės Lenkijos militaristų. (Mūsų pabr. K. red.).

"Jie dabar pasakoja, kad "buržuazinės nepriklausomybės" laikais buvo ypač baisiai skriaudžiami mažiečiai Lietuvos ūkininkai. Tačiau, kai Stalinas Lietuvą iš tos "buržuazinės nepriklausomybės" išlaisvino, tai Lietuvos ūkininkai, didesni ir mažesni, visiškai neteko žemės. Visą jų turtą pagrobė valdžia, suvarė juos į "kolektyvinius" dvarus ir pavertė juos beteisiais vergais!

"Lietuviški pardsidavėliai, kurie per paskutinius Amerikos prezidento rinkimus agitavo už prez. Johnsoną

(nes taip jiems įsakė Maskva), mulkina savo pasekėjus pasakodami, kad prezidento Johnsono administracija jau neberemia Lietuvos laisvės. O kaip tik dabar Lietuvos nepriklausomybės sukaktį oficialiai pažymėjo Valstybės Departamentas nuosirdžių linkėjimų laišku "buržuazinės Lietuvos" atstovui Juozui Kajeckui Washingtonė!

Pardavę savo sąžinę Lietuvos pavergėjams, komunistai neteko gėdos ir proto."

VASARIO 16 AKTO SIGNATARAI

(E) Lietuvos Nepriklausomybės Akta Vilniuje 1918 m. vasario 116 d. abėcėlės eile pasirašė: dr. J. Basanavičius, S. Banaitis, M. Biržiška, K. Bizauskas, P. Dovydaitis, Stp. Kairys, P. Klimas, D. Malinauskas, Vl. Mironas, St. Narutavičius, A. Petrulis, kun. K. Šaulys, dr. J. Šaulys, J. Šernas, A. Smetona, J. Smilgevičius, kun. J. Staugaitis, A. Stulginskis, J. Vailokaitis ir J. Vileišis.

1964 m. Vakaruose mirus dviem signatarams, prel. K. Šauliui (Sveicarijoje) ir inž. S. Kairiui (JAV), šiuo metu teliko du gyvieji signatarai, gyveną Lietuvoje, — buvęs diplomatas P. Klimas ir buvęs Lietuvos respublikos prezidentas agr. A. Stulginskis.

Aktas pasirašytas Lietuvos komiteto nukentėjusiems nuo karo šelpiti namuose. Didžiojoje gatvėje (dabar Gorkio g.) Lietuvos Tarybos posėdžiui pirmininkavo dr. J. Basanavičius. Vasario 16 Aktas kitą dieną turėjo pasirodyti Vilniuje leistame "Lietuvos Aido", bet laikraštis buvo konfiskuotas. Vis dėlto Vasario 16 nutarimas slaptais keliais pasiekė Berlyną ir vasario 18 d. pasirodė keliuose laikraščiuose. Lietuvoje Aktas buvo paskelbtas slapta.

JUSTINAS PALECKIS APIE VASARIO 16-JĄ

(E) Dabartinis A. Tarybos Prezidiumo pirmininkas ir ilgametis sovietinio režimo Lietuvoje patikėtinis Justas Paleckis 1928 m. Lietuvos Šaulių Sąjungos leidinyje rašė:

"Iš tikrųjų, Vasario 16 d. Aktas buvo revoliucinis žingsnis, drąsus laisvės žodis, tautos valios išraiška ir didelis vieningumo aktas, Lietuvos naudai sutelkęs visus lietuvių tautos vodus. Tuo aktu mes patys įsigijome laisvę ir dėl to turime būti patys sau dėkingi. Aišku, tuo metu nebuvo kalbos apie Akto įgyvendinimą, tačiau jau buvo atsiradusios didelės viltys, rasti teisingi pagrindai ir tikras žodis. Viltys pasiteisino — neteko ilgai laukti, ir žodis tapo kūnu."

O dabar tas pats J. Paleckis tą patį Aktą jau niekina. Tai akivaizdžiausias bolševikinių kailiamainių pavyzdys.

**Ruoškitės
„KELEIVIO“
banketui
balandžio 25d**

Kas demonstruoja ir prieš ką

J. Vlks

Kremlius surežisuotos demonstracijos įvyko visose Maskvos modelio santvarkos šalyse. Demonstruota prieš JAV dėl šiaurės Vietnamo karinių bazių bombardavimo. Tose vietose buvo apmokomas jaunimas partizaniniams veiksams ir siunčiamas į Pietų Vietnamą atlikti teroristinių veiksmų prieš tenyksių valdžios pareigūnus, prieš vietos kariuomenę ir JAV karinius instruktorius.

Pirmoji demonstracija įvyko Maskvoje prieš JAV pasiuntinybę. Demonstrantai išdaužė pasiuntinybės langus, aplaistė namo sienas įvairiais dažais, apvertė porą automobilių ir juos apdaužė. Policija pradėjo laikęsi ramiai, į demonstrantų veiksmus nesikišo. Tik paskui juos išvaikė.

Įvykusi Maskvoje demonstracija buvo ženklas ir kitur ruošti panašias demonstracijas prieš JAV pasiuntinybes. Tokių demonstracijų jau buvo Vengrijos, Bulgarijos ir kitose bolševizmo dvasia užkrėstose šalyse.

Iš tas demonstracijas eina veik išimtinai besimokąs jaunimas. Jie ateina partijos paliepti ar paraginti. Komunistų valdomose šalyse bet kokios demonstracijos yra užtraustos be valdžios leidimo.

Demonstracijose dalyvauja tarp 200 ir 2.000 asmenų ir vis neva "studentija". Dalis to jaunimo tai tie, kurie tampriai pajungti komunistinėm organizacijom ar dar gauna iš valdžios izdo pašalpas bei stipendijas. Tai daugiausia raudonosios biurokratijos vaikai, būsimieji bolševikinės buržuazijos nariai. Be to, žinoma, ir gausūs slaptosios policijos agentai, kurie visom tom demonstracijom ir vadovauja.

Paprastus eilinius į demonstracijas siūsti privergia, nes jais pilnai nepasitikiama, — gali visą demonstraciją nukreipti prieš "liaudies demokratiją", užuot sukavę prieš kapitalistinę Ameriką. Valdžios agentai tai nujaucia.

Bet štai Anglijoje, Prancūzijoje ir net JAV taip pat buvo surežisuota demonstracijų prieš JAV žygį — su bombarduoti piktybės tautas šiaurės Vietname, iš kur kyla net trečiojo pasaulinio karo žiežirbos.

Nėra jokios abejonės, o ir patikimi šaltiniai užtikrina, kad Londone, Pariziuje ir JAV tos demonstracijos buvo surengtos taip pat komunistų, kurie čia gali laisvai veikti.

Idomu, kad ir čia demonstravo daugiausia vaikai ar besimokąs jaunimas, kurį daug lengviau komunistams sukurstyti ar infiltruoti. Darbininkija tokiose eisenose prieš JAV politiką neranda reikalo dalyvauti, nes ji, būdama organizuota savo profesinėse sąjungose ir naudodamasi visomis politinėmis laisvėmis, sąmoningai suvokia esamą tarptautinę padėtį ir iš komunistinių rėkautojų nieko gero nelaukia. Kovoje dėl savo teisių užgrūdintas darbininkas gerai žino, kad ko-

munistai darbo žmonių reikalų negina ir kad jų žadama nauja santvarka yra ne kokia demokratija, o tikrai raudonosios biurokratijos sąjunga, mintanti darbo vergų prakaitu.

IS VLIKO VEIKLOS

Vliko pirm. V. Sidzikauskui trim savaitėm išvykus į Pietų Ameriką, laikinai pirmininko pareigas eina pavaduotojas St. Lušys.

Vliko valdyba svarstė politinių Vliko atstovybių steigimą kitose valstybėse, kur yra lietuvių. Tam reikalui savo vasario 11 d. posėdyje priėmė atitinkamas taisykles. Pirmoje vietoje atstovybės reikia Vokietijoje, kai pagal paskutinę Vliko reformą Vliko Vykdomoji Taryba nebenustatyta ir nuo š. m. sausio 1 d. formaliai nustojo veikti. Šiuo pereinamumu momentu, iki bus sudaryta atstovybė, veikia Vliko žinioje esanti Eltos draugijos valdyba. Eltos draugija, kaip juridinis asmuo Vokietijoje, leidžia lietuvių ir vokiečių kalbomis Eltos biuletenius.

Vliko atstovybėms teks bendradarbiauti su Lietuvos diplomatinėmis atstovybėmis, PLB kraštų valdybomis ir Vliko kompetencijos ribose Lietuvos laisvinimo reikaluose daryti politinių žygių vyriausybėse ir visuomeninėse įstaigose bei spaudoje.

Vasario pradžioje išleisti ir plačiai paskleisti anglų ir ispanų kalba biuleteniai, specialiai pritaikyti Lietuvos nepriklausomybės — vasario 16 dienos reikalui.

BBC (British Broadcasting Corporation) Londono politinių žinių komentatorius Maurice Latey, darydamas Rytų Europos politikę apžvalgą, davė savotišką pavergtosioms tautos žalingą pasiūlymą. Komentatoriaus nuomone, Rytų Europos tautos jau esančios gerai ir gražiai susigyvenusios su Rusija, ir joms, kad išvengus balkanizacijos, jau esąs pats laikas sudaryti Commonwealth. Tai, esą, būtų labai įspūdingas visų Rytų Europos tautų apsijungimas.

Iš šią prokomunistinę nesąmonę gana griežtai reago Londono leidžiamas nepriklausomas dienraštis The New Daily. Savo vedamuoju straipsniu dienraštis labai griežtai pasisakė prieš tokių nevykusius BBC komentatoriaus išsišokimus, tvirtai pabrėždamas, kad Lietuva, Latvija ir Estija, kruvinai kovojusios ir kovojančios dėl savo laisvės ir nepriklausomybės, laisva valia niekuomet nesutiksiančios su komunistine Rusija sueti ir bet kurios formos Commonwealth.

Siuo reikalu iš savo pusės Vlikas pasiuntė BBC komentatoriui Latey savo nusistebėjimo ir protesto laiską, o dienraščiui The New Daily už gražų ir teisingą Pabaltijo tautų reikalo gynimą padėką.

ELTA

KAS NIEKO NEVEIKIA,
TO NIEKAS NEPEIKIA.

Amerikos Lietuvių Gyvenimas

KAS SKAITO RABO,
TAS DUONOS NEPRAMO.

IŠ SAULĖTOS FLORIDOS

MIAMI, FLA.
Lionės Jodytės koncertas

Floridos lietuvių laikraščio leidėjas Petras Pocius vasario 5 d. surengė koncertą, kurio programą atliko Lionė Jodytė ir jos 5 metų dukrytė Rūta. Koncertas turėjo didelį pasisekimą.

Programai vadovavo Anita Karns-Navickaitė, plačiai žinoma dainininkė.

Sandaros banketas

Sandaros vasario 7 d. bankete svečių buvo iš visų Amerikos kampų. Oras pasi-taikė nepalankus, nes labai žaibavo, griauštinis smarkiai griaudė, o lietus pylė kaip iš kibiro, bet į banketą susirinko beveik pilna salė.

IDOMIOS KNYGOS
ROMANAI

Kazys Almenas, UPĖ I RYTUS, UPĖ I ŠIAURĘ, romanas I dalis, 325 psl., II dalis 302 psl., kiekvienos dalies kaina \$3.00.

Alė Rūta, KELIAS I KAIRĖ, premijuotas romanas iš JAV senosios kartos lietuvių gyvenimo, 248 psl., kaina \$3.00.

Vytautas Volertas, GYVENIMAS YRA DAILUS, romanas iš lietuvių emigrantų gyvenimo, 242 psl., kaina \$2.50.

Alė Rūta, PRIESAUKA Didžioji meilė, II d., romanas, 309 psl., kaina \$3.25.

Jurgis Gliuda, SIKSNO SPARNŲ SOSTAS, premijuotas romanas iš politinių emigrantų gyvenimo, 266 psl., kaina \$2.50.

Vytautas Volertas, UPĖ TEKA VINGIAIS, romanas 332 psl., kaina \$3.50.

Vacys Kavaliūnas, KALNŲ GIESMĖ, premijuotas romanas, 201 psl., kaina \$2.50.

Juozas Kralikauskas, TIT-NAGO UGNIS, premijuotas romanas, 205 psl., kaina \$2.50.

Aloyzas Baronas: VIENI SI MEDŽIAI, 117 psl., kaina \$ 1.50.

Juozas Svaistas: ZIORIAI PLAUKIA, romanas iš knygos kun. M. Sidaravičiaus gyvenimo, 233 psl., kaina \$2.50.

Juozas Svaistas: JO SUZADETINĖ, premijuotas romanas iš Vinco Kudirkos gyvenimo, 394 psl., kaina \$4.00.

Aloyzas Baronas: LIEPTAI IR BEDUGNĖS, premijuotas romanas, 279 psl., kaina \$3.90.

Vytautas Alantas: TARP DVIEJŲ GYVENIMU, 462 psl., kaina \$4.50.

Pranas Naujokaitis: UPELIAI NEGRIZTA I KALNUS, 509 psl., kaina \$5.00.

Alė Rūta, MOTINOS RANKOS, romanas apie motinos meilę, jos tikslą ir rūpestį išauklėti savo vaikus pilnais žmonėmis ir tikrais lietuvišiais, 397 psl., kaina \$4.00.

Vincas Ramonas: MIGLOTAS RYTAS, 166 psl., kaina \$2.00.

Pasivažišius pirm. F. Radzius pradėjo programą. Jis visų pirma pakvietė tarti žodį Moterų Klubui pirm. J. Neviene, po jos kalbėjo E. Verbelienė, kuri pristatė svečius iš Chicagos. Dar buvo duotas žodis A. Noreikai, bet publika nebeįsijaukė klausyti.

Vėliau šokta ir girkšnota alutis.

Bankete buvo Kučinskiai, Cukras su dukra iš Chicagos, Pernickienė iš Bostono, Stodonskai, Tuinylas iš Kanados, Vaičiūnai iš Brocktono. Buvo ir daugiau iš toliau atvažiuosiu, bet kur čia visus surašyti.

L.J. Stasiulis

ST. PETERSBURGH, FLA.

Mirė S. Godaitienė

Sausio 28 d. trumpai sirgusi mirė Stanislaiva Godaitienė, 76 m. amž. Prieš du mėnesius buvo miręs jos vyras. Tas įvykis pagreitino ir Stanislavos mirtį, nes ji labai gailėjosi savo vyro.

Į Memorial kapines velionės palaikus palydėjo didelis būrys.

Velionė į Ameriką atvyko 1904 m., apsigyveno Chicagoje, kur 1909 m. išteikėjusi už Godaicio išgyveno iki 1954 m. Vėliau gyveno St. Petersburgu, Fla.

Išėkis, miela drauge, ramiai Floridos žemėje. Mes Tavęs nepamiršime. Tavo kapą dažnai lankysime ir gėlėmis puošime.

C. M.

CHICAGO, ILL.

Socialinis klubas auga

Lietuvių Bendruomenės Socialinis Klubas jau turi apie 150 narių. Tas skaičius nuolat auga. Nario mokeskis tik \$1 metams. Klubas duoda patarimų įvairiais socialiniais klausimais. Norintieji gauti bet kokių patarimų prašomi atsakymui pridėti pašto ženklą. Visais reikalais rašyti:

A. Cepulis,
3548 So. Emerald Ave.,
Chicago, Illinois, 60609.

VEIKTI REIKIA DABAR.
NEATIDELIOKITE!

Dėl Medicare ir kt. įstatymų projektų priėmimo rašykite savo kongresmanams dabar ir šiuo adresu:

House Office Bldg.,
Washington 25, D.C.

Dear Congressman:

(Prašykite šių 4 dalykų):

Please vote, work for and support:

1. The McNamara-Forgarty Bill, H.R. 10088,

2. Medicare-Health Care for the Aged through Social Security.

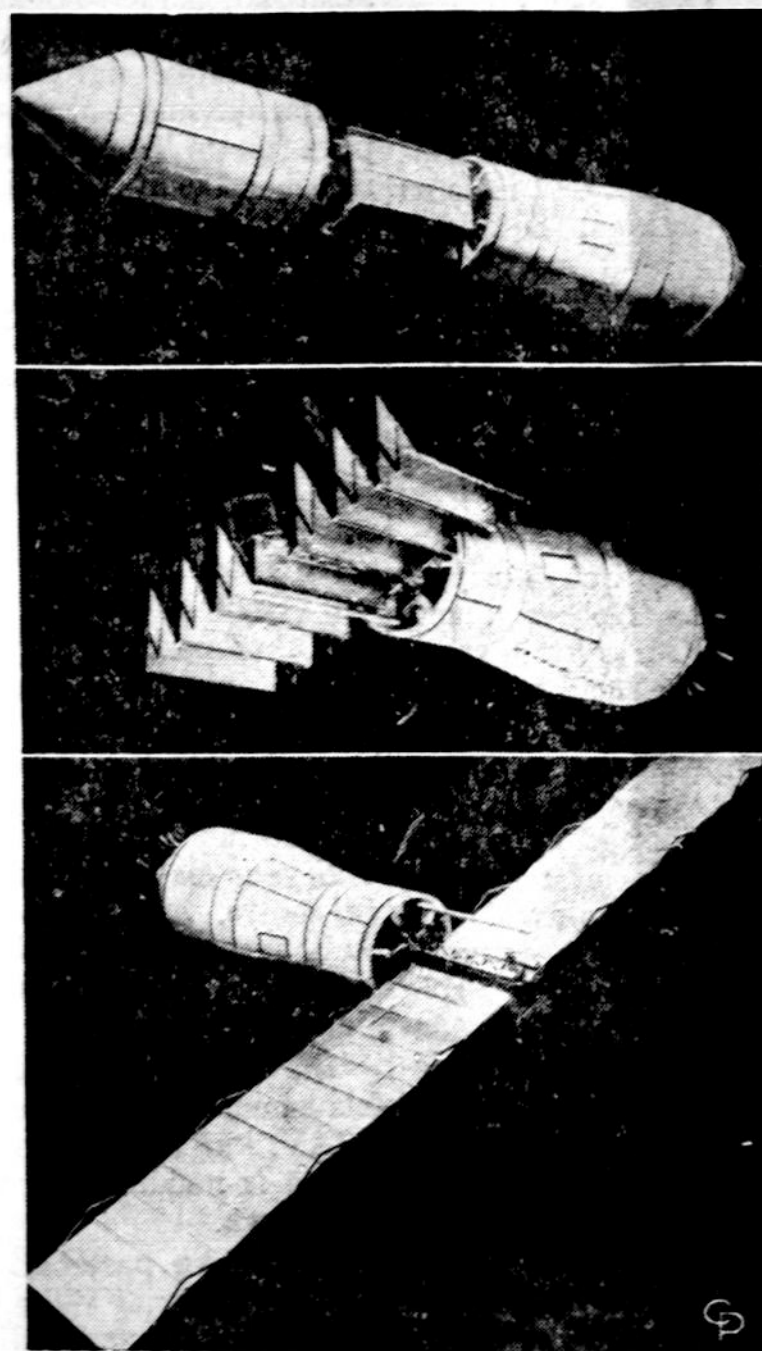
3. An increase in Social payments.

4. The measure to revise the Kerr-Mills Act to eliminate the restrictive provisions.

Sincerely yours

Po to pasirašykite įskaitomai savo vardą, pavardę ir pilną adresą.

Siųskite tuojau savo kongresmanams ranka rašytas peticijas, nes šiomis dienomis atitinkamos komisijos įvyksta balsavimas.

Saturn I išsautas į erdvę satelitas Pegasus lekia aplink žemę 310-465 mylių aukštyje. Jis sveria 23,000 svarų. Jo tikslas surinkti duomenų, kiek smulkūs meteoritai gali būti pavojingi skrendantiems ordvėlaiviams ir žmonėms. Viršuje Pegasus kyla tik išsautas, vidury jis jau skleidžia 96 pėdų sparnus, o apačioje jau išskleistas sparnais, kurie padengti plonu aliuminio sluoksniu ir reaguoja, žemėn perteikdami signalus, mažiausiam meteoritui į juos atsidaužus.

SLA ieško jaunimo

Didžiausioji lietuvių fraternalinė organizacija — Susivienijimas Lietuvių Amerikoje ateinančiais metais jau sulauks 80 metų amžiaus. Todėl dabar pradėta naujų narių telkimo akcija pavadino —

SLA 80 metų vėjumi

Ši reikšminga sukaktis, pagal Susivienijimo vadovų nusistatymą, turės išjudinti visas kuopas ir veikėjus, kad bendru darbu būtų galima sustiprinti organizaciją.

SLA gali didžiuotis, turėdama didelį skaičių veiklių organizatorių, kurie pavyzdingu pasiaukojimu pastoviai dirba ir pasiekia pasigėrėtinų vaisių, nes jokia kita panaši lietuviška organizacija nesulaukia su SLA veiklumu.

Nuolatos dirba arti 200 organizatorių

SLA savo kuopas turi visose žymesnėse lietuvių kolonijose, ir daugumas kuopų turi savo organizatorius, kurie ieško naujų narių. SLA organizatoriai parodo daug pasiaukojimo savo darbe, nes jie jaučia, kad atlieka svarbų patarnavimą lietuvių visuomenei.

LB Soc. klubo valdyba

P.S. Kitus lietuviškus laikraščius maloniai prašome persipausti.

Svarbiausias uždavinys — gauti daugiau jaunuolių

SLA šiame vajuje pasi-statė labai reikšmingą tikslą — gauti kiek galima daugiau jaunuolių. Tuo būdu visa organizacija gaus naujų jėgų, taip sakant, atjaunės, o kas svarbiausia, atliks didelį patarnavimą visai lietuvių visuomenei, SLA pri-glaudžia visų pažūrų ir įsitikinimų gerus patriotes lietuvių, o jaunuoliai kaip tik pirmoje eilėje nori palaikyti ryšius ne su atskiromis srovėmis, bet su bendrine, visuotine organizacija. Tad SLA vadovybė kviečia lietuviškas šeimas įrašyti savo jaunimą.

Tarv.

L. ARCHYVUI REIKIA
PARAMOS

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba Pasaulio Lietuvių Archyvo išlaikymui vėl paskyrė \$150 lentynoms įrengti. Jau ketvirtą kartą archyvo išlaikymo finansinė našta tenka JAV LB Centro valdybai. Centro valdybos finansiniai ištekliai riboti, todėl labai reikalinga visos lietuvių visuomenės parama. Aukos archyvo išlaikymui siųsti Centro valdybos išdėtininko adresu: Mečys Šimkus, 4259 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60632.

SPAUDOS MĖNUO

JAV Lietuvių Bendruomenės Centro valdyba gegužės mėnesį skelbia Lietuvių Spaudos mėnesiu. Gegužės mėnesį bus ypatingai sustiprintas spaudos platinimas. Visas knygų leidykla Centro valdyba prašo prisijusti turimų knygų sąrašus-katalogus, kad būtų galima sudaryti vieną katalogą. CV adresas: Jonas Jasaitis, 7252 So. Whipple St., Chicago, Ill. 60629.

Keleivio 1965 metų
kalendorius jau iš-
parduotas.

LIETUVOS ŽEMELAPIAI

Turime Lietuvos žemėlapių — už 50 centų, už \$2.50 (sulankstomas) ir už \$3.50 (sieninis).

Alva Shumaker iš New Castle, Pa., džiaugsma staiga pakeitė liūdesys. Tėvai, nespėję pasidžiaugti, kad jų sūnus Thomas (kairėje) gavo teisę verstis advokatu, sužinojo, kad jų antras sūnus leit. komand. Robert (vidury) pateko į šiaurės Vietnamo komunistų nelaisvę.

WORCESTERIO NAUJIENOS

WORCESTER, MASS

Ragino nenusiminti

Vasario 13 d. iš WNEB radijo stoties gražias kalbas pasakė kongresmanas Harold Donahue ir adv. Antanas Mileris. Kongresmanas baigdamas sakė: "Lietuviai, nenusiminkite, turėkite viltį, kad Lietuva bus laisva nepriklausoma ir demokratinė valstybė".

Draugija minėjo 74 metų
sukaktį

Vasario 7 d. Šv. Kazimiero Dr-jos pietuose jos 74 m. veiklos sukaktį atžymėti dalyvavo nemažas būrys lietuvių. Jai vadovauja S. Mančevičius, P. Juška, J. Pupka, J. Reinikaitis, P. Barnatavičius, F. Paliulionas, S. Barnatavičius. Valdyboje yra 4 nariai, gimę ir augę Amerikoje.

Draugija įsteigta 1891 m., bet dar nesirengia mirti.

Mirė

Vasario mėnesį mirė Ieva Overkaitė-Bylund, 53 m., Si-manas Pumeris, Pranas Tu-ronis, Margareta Stelmokienė, Agnė Čepulienė, Marijo-na Dirsiūtė-Juozaitienė, 62 m., Anastazija Parolienė, 51 m., Ignas Sviklas ir Antanas Brodgis.

J. Bliūdžius gražiai įsikūrė

Seniau buvusio didelio beno vedėjas Juozas Bliūdžius, Keleivio skaitytojas, su savo žmona Millbury pasistatė gražius namus. Jie ten turi daug bičių avių, darbščios bitelės prineša daug saldaus medaus. Jie to medaus ir man įteikė didelį butelį. Ačiū už tai.

Ačiū P. Nauncikui

New Britaine pas Liūdžius apie porą savaitių svečiavosi keleivietis Juozas Matijošaitis. Jis atvežė jų bendradarbiui daug labų dienų iš Prano Naunciko, Keleivio bendradarbio. Ačiū jam.

Nebematyti P. Šimkonio

Pastaruoju metu nebema-tyti seno veikėjo ir spaudos platintojo Kastanto P. Šimkonio. Seniau jį visur buvo galima sutikti. Jis buvo dos-nus Lietuvos laisvinimo rei-ka-lams. Matyt, 90 metų naš-ta jam jau yra sunki.

A. Baziliauskas vedė

Antanas Baziliauskas ve-dė lebanonietę Ardenis Ax-arion. Vestuvinis pokylis bu-vo Maironio parko salėje.

Minėta Vasario 16-ji

Minėjimas buvo vasario 14 d. Šv. Kazimiero parapi-jos salėje. Dalyvių buvo apie 200, tai mažiau kaip kitais metais. Kongresmanas Har-old D. Donahue, miesto ma-joras Paul Mullansy, miesto menadzeris McGrath ir Mass. seimelio atstovas Vy-tautas Pigaga pasakė gra-žias kalbas.

Be jų, dar kalbėjo adv. A. Mileris, Stanelis, kun. Mar-tinkus, Kanneb.

Lietuviai karo veteranai įnešė vėliavas. Invokaciją sukalbėjo kun. Jonas Baka-nas. Meno Mėgėjų Ratelio choras, kuriam vadovauja muz. Paplauskas, sugiedojo himnus ir kelias dainas. Skautai pašoko, vaikų choras, varg. Vinco Brudilio vadovaujamas, padainavo. Programai vadovavo parkų komisionierius Struckus.

Salėje aukų surinkta 829 dol. Yra surinkta dar ir at-skirai, jos bus pasiųstos tie-siai Alto centrui.

J. Krasinskas.

Remia Lietuvių Fondą

Lietuvių Fondui įmokėjo šie Worcesterio apylinkės lietuviai: Jonas ir Anastazi-ja Matonai 200 dol., Šv. Ka-zimiero parap. kun. J. J. B. 100 dol., Vladas ir Marija Zidžiūnai 100 dol., Marija ir Kazys Čėsna 100 dol.

Tai vis pavyzdingi lietu-viai, kurie lietuviybės reika-lus remia ne tik žodžiu, bet ir konkrečiu būdu.

Bendruomenės suvažiavimas

Kovo 27 d. 2 val. popiet Maironio parke (Shrewsbury, 52 Quinsig Ave.) šaukia-mas Lietuvių Bendruome-nės Bostono Apygardos at-stovų suvažiavimas.

JAV LB Tarybos narys dr. Balys Matulionis yra pakviestas padaryti jame pranešimą opiausiais Bendruomenės reikalais.

Vakare ten pat numatyta vakarienė suvažiavimo dalyviams.

Australija turi 11 mil. gy-ventojų, iš jų dviejuose did-miesčiuose (Melbourne ir Sydneyje) gyvena 4.3 mi-lionai, tai yra daugiau kaip trečdalis visų gyventojų.

Keleivio prenumerata - gera
dovana visokiomis progomis

Išpavergtos Lietuvos

A. Barkauskas kalbėjo moterim apie negeroves

(E) Vasario 3-4 d.d. Vilniuje įvykusiame moterų suvažiavime kom. partijos sekretorius A. Barkauskas pasidžiaugė, kad suvažiavime kalbėjusios moterys iškėlė įvairius trūkumus, pvz., kad Lietuvoje vis trūksta butų, kad daugelyje vietų pasigendama vaikų darželių ir kt. Savo kalboje jis ypatinai puolė ūkių vadovus, kurie neskiria dėmesio našiam mechanizmų panaudojimui. Esą, "dažnai technika mėtosi patvoriais, stovi neremontuojama". Šioje srityje reiklumo pageidaujama ir iš moterų. Jis teigė, kad negalima daugiau taikstyti su atskirų asmenų netvarkingumu, su nešvara gatvėje, kieme. Barkauskas suvažiavime pasakė maskvinius puolimus prieš Chruščiovą ir jo laikmetį, tardamas, kad "šiuo metu griežtai atsiskaišama bereikalingo politinio taršėjimo, nepagrįstų sprendimų, reorganizacijų, kurie buvo pradėti plisti šalyje" (t. y. visoje Sovietų Sąjungoje - E.).

Saukdamas moterų talkos pramonės ar žemės ūkio srityse, prašydamas nuolat sekti, kodėl vaikai blogai lanko mokyklas. Barkauskas pabrėžė reikala visuomenei ryžtingai išgyvendinti girtavimą, kuris sukelia chuliganizmą, nesantį šeimose, kuri tuosina vaikus. Paskutinis ir neišvengiamas patarimas, tai kreipimasis į moteris, kad jos rodytų daugiau nepakantumo kovoje prieš "bet kurias praeities liekanas" ir ypač religiją.

Lietuvių literatūros taryba Maskvoje

(E) Maskvoje prie Sovietų Sąjungos rašytojų sąjungos sukurta lietuvių literatūros taryba. Jei spėsti iš "Tiesoje" paskelbto aprašymo, tos tarybos uždavinys bus išsiaiškinti lietuvių ir kitų Sovietijos rašytojų kontaktus, ji padėsianti organizuoti lietuvių ir rusų rašytojų keliones po Sovietų Sąjungą ir Lietuvą, rūpintis, kad rusų leidyklos ar žurnalai daugiau spausdintų lietuvių kūrinių ir kt. Visi ryšiai bus tvarkomi "visuomeniniais pagrindais". Naują tarybą pasveikinti buvo nuvykęs rašytojas J. Marcinkevičius.

V. Ruzgū. — 75 m. amžiaus

(E) Lietuvoje gyvenančiam pedagogui, bibliotekininkui ir kooperatininkui Vincui Ruzgū vasario 2 d. sukako 75 m. amžiaus. Kaune jis buvo pedagoginio muziejaus kūrėjas, nuo 1925 m. — V. Kudirkos bibliotekos steigėjas, vienas iš Spaudos Fondo b-vės steigėjų. V. Ruzgas yra dėsęs įvairiuose mokytojų kursuose, nuo 1933 m. leido pedagoginį žurnalą "Mokykla ir visuomenė", daug rašė kultūros ir švietimo klausimais. Išspausdino visą eilę veikalų, iš jų minėtini: Gamtos mokslo metodika. Vaikų auklėjimas. Bibliotekom vadovėlis. Gamtos vadovėlis ir kt. Iš kitų kalbų vertė gamtos bei matematikos dalykus.

Zemaitės sukaktis

(E) Siemet sukanka 120 metų, kai gimė rašytoja Julija Zymantienė - Zemaitė. Sukakčiai paminėti Lietuvoje sudarytas komitetas su pirm. A. Gudaičiu-Guzevičium priešaky. 20-ties asmenų komitete tik septyni rašytojai ar kritikai, o kiti — partijos, valdžios ar spaudos atstovai.

Didelė naujiena

(E) Nuo sausio mėn. pradžios Vilniaus pieno parduotuvėse atsirado naujovė: pienas parduodamas popieriniuose paketuose. Pieno automatiškai į paketus pripildo specialus automatas. Jau antras Lietuvoje. Tas automatas per valandą pripildo 3,500 paketų po pusę litro pieno. Žinoma. Vakarių kraštuose tai jokia naujovė. Pvz. Jungtinėse Valstybėse ir kitur pienas popieriniuose paketuose pardavinėjamas jau eilę metų.

Lietuvoje 32 muziejai

(E) Muziejų ir kultūros paminklų apsaugos valdybos Vilniuje pareigūnas S. Cipkus neseniai per "Tiesą" pareiškė, kad šiuo metu Lietuvoje veikia 32 muziejai. Jie nuveikę nemažą darbą, nes 1964 metais turėjo 1 milijoną 304 tūkstančius lankytojų.

Dvi dienas Vilniuje trukusiam pasitarime tartasi, kaip Lietuvos muziejai turėtų atžymėti sovietinės valdžios "atkūrimo" 25-metį ir spalio revoliucijos 50-sias metines.

KEIS KOLCHOZŲ ATLYGINIMUS

Sovietijoje numatoma pakeisti atlyginimo tvarką kolchozininkams. Dabar jie gauna tik tiek, kiek lieka visas prievolės atlikus. Numatoma nustatyti mažiausią atlyginimą, kurio 60-80 nuosimčių bus kas mėnuo išmokama, o likučiai metų gale. Be to, bus duodamos premijos už išlaidų sumažinimą, gamybos padidinimą ir jos kokybės pagerinimą.

Tuo būdu norima padidinti kolchozininkų susidomėjimą savo darbu.

NIKITAI JAU NĖRA

VIETOS IR MUZIEJUJE

Maskvoje Markso-Engelso muziejuje kabojo didelė atominių ginklų mėginimų sutarties pasirašymo nuotrauka. Aišku, joje Chruščiovas buvo labai svarbus asmuo. Dabar jo nebėra. Jos vietoje pakabinta tos sutarties patvirtinimo nuotrauka. Joje jau matome Brežnevą, kuris tą sutartį patvirtino.

Pašalinta ir kita nuotrauka, vaizduojanti Chruščio vizitą Egipto diktatoriui Nasserui. Revoliucijos muziejuje, parodų salėje, kabojo jo didžiulis portretas ir daugybė jo nuotraukų su darbininkais. Jos visos išnyko. Istorijs skyriuje nebėra jo pasakytų kalbų rinkinys.

Taip norima kuo greičiau nusikratyti to, kurį vis prieš keli mėnesius tie pty patikūnai į dangų gyvą kėlė.

Stepono Kairio nueitas kelias

J. VLKS

(Tęsinys)

St. Kairys Lietuvos okupacijos metais. — Atsišaukimai — Lietuvos kelias. — Vyriausiojo Išlaisvinimo Komiteto įsteigimas. — Užsienis.

Vos užklupo pirmoji bolševikų okupacija, jau trečią dieną St. Kairys Lietuvos Socialdemokratų Partijos Centro Komiteto vardu parasė trumputį pranešimą partijos nariams. Pranešimas "Raidės" spaustuvėje buvo išspausdintas ir nariams pavyko gauti. Jo turinys čia savais žodžiais atpasakojas išplatintas. Ne visiems jis mas buvo toks:

Pasikeitus gyvenimo sąlygoms. Lietuvos Socialdemokratų Partijos veikimas nebus galimas. Visi jos nariai atpalaiduojami nuo įsipareigojimų ir esamų įvykių akivaizdoje elgiasi kiekvienas pagal savo įsitikinimus ir sąžinę.

Socialdemokratų jaunimo dalis, gyvenanti Kaune, su nerimu dėl tokio pranešimo. Kai kurie jų atsilankė pas S. Kairį. Jis patarė nesikarsčiuoti, savo žygius apgalvoti, luktelti, ir tada daug kas paaiškės. Jaunimui ilgai nereikėjo laukti. Porai mėnesių praslinkus, visiems buvo aišku, kad legaliai bet kuris veikimas už komunistų partijos ribų nėra įmanomas. Tik tada daug kam iš jaunimo paaiškėjo, kodėl LSDP CK to pranešimo turinys buvo toks.

Taip staigiai pakitę Lietuvos gyvenimo sąlygoms ir toms netikėtoms sąlygoms nepasiruošus, buvo daug nerimo ir kartu blaškydos. Atsirado visokių pataikūnų, besitaikstančių okupantams. Tokių peryvenimų akivaizdoje tikrai sunkiai buvo įmanomas staigus pogrindžio veikimas. Reikėjo luktelti, susiorientuoti, kas su kuo eina. Bet besitaikstančių karjeristų atsirado tik sauželė. Visos šalies didžioji gyventojų dauguma nusigrįžo nuo okupantų ir vengė su jais bet kokių ryšių. Todėl ir renuostabu, kad atėjus progai, visiems pakako neapykantos prieš okupantą sukilti.

Sukilo spontaniškai, kas sau, be jokios iš anksto paruoštos vadovybės. Įvairiose vietose susidarė artimesnių

žmonių būreliai, išmušus lemtingai valandai, išėjo su ginklu rankoje. Sukilimas prasidėjo 1941 m. birželio mėn. 22 d., o centrinė vadovybė pasiskelbė tik sukilmui jau įsiliepsnojus. Dabar to spontaniško sukilimo nuopelnus daug kas savinasi ir daro iš to politinį biznį.

Prasidėjus Vokietijos karo žygiui į Sovietų Rusiją ir vokiečiams Lietuvą okupavus, St. Kairys kartu su savo artimais bendraminčiais tuoj pradėjo svarstyti klausimą apie įsteigimą pogrindžio šalies vadovybės, kad nepasikartotų bolševikmečio pagindytas neorganizuotas sąjūdis, pareikalavęs daug aukų. St. Kairys parasė į Lietuvos gyventojus slaptą atsišaukimą, juos įspėdamas, kad vieno baisaus priešiško atsikračių, yra kitas ir kad ir iš šio lietuvių nieko gero negali laukti. Po to atsišaukimo sekė dar keli kiti. St. Kairio arba A. Žvirono parašyti ir Vilniuje išleisti. Dėl įvairių kliūčių leidinys "Lietuvos kelias" buvo pradėtas spausdinti tik 1942 m. pabaigoje, bet ir vėl atsirado kliūtis jis iš spaudos išėjo tik 1943 m. Jis buvo slapta spausdinamas "Raidės" spaustuvėje, o vėliau saugumo sumetimais jo spausdinimas buvo perkeltas į vieno darbininko butą Fredoje. Pirmus to laikraščio numerius suredagavo čia rašantis, o kiti buvo redaguojami St. Kairio. Šiam laikraščiu ir vedamuosius straipsnius parašė St. Kairys. Laikraščio platinimo centras buvo įsikūręs teisininko J. Skorubsko bute Kaune. Dabar J. Skorubskas gyvena Chicagoje.

Greta slaptos spaudos darbo. St. Kairys pradėjo tirti galimybes slaptam Lietuvos laisvinimo centrui įkurti. Pirmiausia su savo bendraminčiais išsiaiškino būsimos vadovybės sąstato klausimą. Buvo sutarta ton vadovybės kvesti visų iki tol buvusių politinių sąjūdžių atstovus, su tautininkais imtinai.

Susilaukta pritarimo, tik ilgokai pasiginčyta dėl prezidiumo sudarymo ir dėl politinių siekimų būdo. Bet ir čia rastas visiems priimtinas kompromisas. Tas organizacinis darbas ėjo giliai pogrindy ir buvo vedamas labai atsargiai, kad vokiečiai okupantai nepajustų, todėl ir ilgiau užsitęsė, ligi galutinio susiformavimo truko beveik pora metų. Taip gimė Vyriausiojo Išlaisvinimo Komitetas.

St. Kairio ir kitų sumanymu, dar vokiečių okupacijos metais veikias Vlitas sudarė įvairias komisijas įvairiems įstatymų projektams paruošti būsimos atkurtos nepriklausomos Lietuvos parlamentui. Į tą darbą taip pat buvo įtraukti įvairių politinių grupių atstovai.

Vlikui perkėlus savo veikimą Vokietijoje, čia irgi buvo sudarytos įvairios studijų komisijos įvairiems atkursimos Lietuvos įstatymų ir reformų projektams. St. Kairys ir čia stovėjo to darbo centre, visus ragino laisvais ir žodžiu atitinkamai veikti ir davinėjo nurodymus.

St. Kairio buvo iškeltas klausimas ir Vliką perkelti į JAV, kur jam būtų palankesnė ir naudingesnė veikimo dirva.

Čia tenka pastebėti, kad nevisi klausimai Vlike buvo sprendžiami sklandžiai, ne visada buvo pasiekiami greito susitarimo, nes Vliko sudėis įvairi ir įvairių partijų atstovų pažiūroms suderinti reikia ilgesnių diskusijų ir laiko. Bet St. Kairys dėl tų ginčų nesiskundė. Jis juos vertino, kaip neišvengiamą demokratinės veiklos apraišką. Jis tik negalėdavo pakęsti, kai kur nors pasireikšdavo asmeniniai išskaičiavimai. Tada iš posėdžių išėdavo visiškai pavargę ir susijaudinęs.

Veikdamas Vlike užsieny. St. Kairys nepamiršo ir savo partijoje politinio darbo.

Dar Lietuvos okupacijos metais per vieną radijo mėgėjo siųstą pavyko perduoti užsienin žinių iš Lietuvos pogrindžio veiklos ir apie gyventojų to meto nuotaikas. Atsiradus Vokietijoje. St. Kairys, K. Bielinis ir kiti tuoj ėmėsi žygių supažindinti su Lietuvos padėtimi Anglijos darbo partiją ir kitų šalių socialistų sąjūdžius. Be parašytų atskirų laišku, buvo suredaguoti dar platūs pranešimai apie Lietuvos okupacijos metus ir atskiro leidinio pavidale išsiuntinėti socialistinio sąjūdžio vadams. Visi tie pranešimai buvo išleisti atskira knygtute ir lietuvių kalba.

Be to, St. Kairio, K. Bielinio ir kitų paskatintas Vokietijoje atsiradęs jaunimas irgi pradėjo veikti. Įsikūrė Lietuvių Socialdemokratinio Jaunimo Sambūris su savo centro komitetu. Jis leido savo periodinį leidinį ir atskiromis knygtėmis išėjo K. Kautskio "Socialdemokratija ir komunizmas". "Demokratinio socializmo pradai" ir kitos.

1949 m. prasidėjus platesnei lietuvių emigracijai ir kitus kraštus, ir lietuvių socialdemokratų sąjūdis tremtyje susilpnėjo. Tada St. Kairys ir panūdė Vliko veikimą perkelti į JAV, kur yra daugiau išeivijos ir kur Vlikas turėtų platesnę ir tvirtesnę atramą.

St. Kairys gerokai įžėlusioj ir sodriai krauju pa-

SVEIKINAME KAIMYNUS ESTUS!

Vasario 24 d. sukako 47 metai, kai estų tautos atstovai paskelbė Estijos nepriklausomybę ir, kaip ir mes, daugiau kaip dvidešimt metų džiaugėsi nepriklausomu nuo svetimųjų gyvenimu. 1940 metais Sovietų Sąjunga pavergė Estiją kartu su kitomis Pabaltijo valstybėmis, bet estų dvasios, jos meilės laisvei ir pasiryžimo dėl jos kovoti nesunaikino, kaip to nesunaikino ir Lietuvoje.

Jų šventės proga mes jungiame savo nuosirdžiausius linkėjimus laimėti kovą dėl laisvos demokratinės Estijos.

Lai gyvuoja laisva Estija! — Elagu vaba Eesti!

Tęskime kovą iki galo!

Ištrauka iš dr. Balio Matulionio kalbos, pasakytos Bostone minint Vasario 16-sios sukaktį.

(Tęsinys)

Pavaizdavęs, kad Lietuvoje nėra ir religijos laisvės, dr. B. Matulionis tęsė:

"Imkime kitą sritį — ekonominį Lietuvos gyventojų naikinimą. Pagrindinio Lietuvos gyventojų ūkininko nuo amžių turėta žemė atimta, o kuris ūkininkas dar buvo stipresnis, tas liko apšauktas buoze ir ištremtas į Sibirą, kad iš lėto ten sunyktų. Dėltinga Lietuvos žemė nualinta, nemokišku okupanto šeimininkavimu nusautinta. Lietuva, kuri laisvės laikais nežinojo, kur savo didžiulio javų pertekliaus dėti, dabar dažniais atvejais pristinga duonos net žemės darbininkui. Netenka stebėtis. Žemės ūkio darbininkams kolchozininkams duodami maži sklypeliai, kurie bendrai nesudaro nė 5 procentų visos dirbamos žemės ploto, o okupanto režimas iš tų trupinių išspaudžia duoklių pavidalu — mėsos, pieno, kiaušinių, javų — daugiau nekaip iš visų Lietuvos kolchozų ir sovchozų. Ar reikia stebėtis, kad Lietuvos okupacinis režimas iš Lietuvos žemdirbių daugiau iščiulpia, nekaip seniai praėjusiais baudžiavos laikais dvarininko urėdas.

Galima suprasti dabartinę Lietuvos kolchozininką, kai jis aimanuoja, kad anos taikas. Atsiradus Vokietijoje. St. Kairys, K. Bielinis ir kiti tuoj ėmėsi žygių supažindinti su Lietuvos padėtimi Anglijos darbo partiją ir kitų šalių socialistų sąjūdžius. Be parašytų atskirų laišku, buvo suredaguoti dar platūs pranešimai apie Lietuvos okupacijos metus ir atskiro leidinio pavidale išsiuntinėti socialistinio sąjūdžio vadams. Visi tie pranešimai buvo išleisti atskira knygtute ir lietuvių kalba.

Be to, St. Kairio, K. Bielinio ir kitų paskatintas Vokietijoje atsiradęs jaunimas irgi pradėjo veikti. Įsikūrė Lietuvių Socialdemokratinio Jaunimo Sambūris su savo centro komitetu. Jis leido savo periodinį leidinį ir atskiromis knygtėmis išėjo K. Kautskio "Socialdemokratija ir komunizmas". "Demokratinio socializmo pradai" ir kitos.

1949 m. prasidėjus platesnei lietuvių emigracijai ir kitus kraštus, ir lietuvių socialdemokratų sąjūdis tremtyje susilpnėjo. Tada St. Kairys ir panūdė Vliko veikimą perkelti į JAV, kur yra daugiau išeivijos ir kur Vlikas turėtų platesnę ir tvirtesnę atramą.

St. Kairys gerokai įžėlusioj ir sodriai krauju pa-

Patikslinimas.

St. Kairys pravedė Lietuvoje socialdemokratų rinkiminę kampaniją ne į pirmąją Rusijos valstybės Dumą, bet į antrąją. Pirmosios Dūmos rinkimai socialdemokratų buvo boikotuojami.

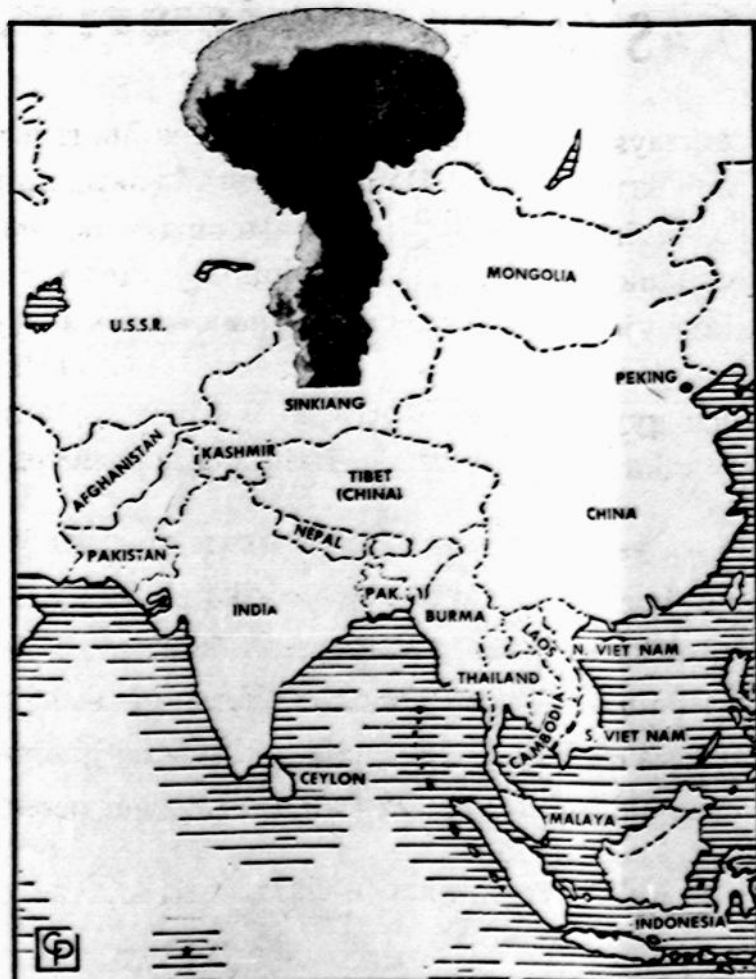
"Darbo Balsas" Vilniuje buvo spausdinamas ne Bankovskio bet Bankovskio spaustuvėje.

"Juodžiausios reakcijos laikų carai ir net pats Hileris galėtų su pavydu žiūrėti, kaip dabartinis kacapas azijatišku brutalumu atplėšia Lietuvos žemės kraštus. Kur dabar anie kraštai, kur buvo Breslaujos, Pastovio, Ašmenos, Lydos, Gardino apskritys? Tuos Lietuvos pakraščius okupantas priskyrė prie Gudijos. O kur dar lietuviškasis Suvalkų trikampis? Tas atiduotas Lenkijai. O Mazojai, arba Prūsų Lietuva, kurią amžiais gindami mūsų protėviai daug kraujo yra pralieję, dabar atplėšta nuo Lietuvos, priskirta Maskolijai, kolonizuota ir visiškai sumaskolinta. Visi tenai nuo amžių lietuviški kaimų, miestų, miestelių, upių, ežerų ir kitų vietų pavadinimai suniekinti ir būdingais maskolikiškais pavadinimais pakeisti. Čia Maskvos vanda-lai toli pralenkė ir carinį generalgubernatorių Muravjovą koriką ir net patį Hitlerį.

"Lietuvos okupantas atėmė iš lietuvių paskutines žmogaus teises: religija išniekinta, lietuviškoji kultūra nustumta, vadinama užgauliu sovietinio nacionalizmo vardu ir planingai pakeičiama iš Maskvos importuota maskolijų "kultūra". Vilniuje turėjome Lietuvos Mokslo Akademiją. Joje lietuvių dirbo savarankiškai ir nemažai labai naudingų mūsų kultūrai darbų atliko. Dabar tos akademijos nebėra; teliko tik tuščia jos iškaba, nes okupantas rusifikatorius mūsų akademiją įjungė į savo panašios paskirties akademiją Maskvoje. Dabar mūsų akademija tegali tik tiktus tyrinėjimus daryti, kokius leidžia Maskvos maskolis.

"Vilniaus Meno Akademijoje, okupanto patvarkymu, išbraukti iš mokyimo programos aukštojo meno dalykai — akademijai teleista tik meno amatininkus gaminti. Net ir mūsų profesionalų draugijos smaugiamos. Pav. Kaune turėjome seną gydytojų draugiją. Ji nebuvo nei politiška, nei visai tautiška organizacija, bet buvo visai laisva savo viduje tvarkytis kaip tinkama. Ir tą okupantas savo letena užvožė: Lietuvos gydytojai išskirstyti po smulkesnes organizacijas pagal specialybę, o tos pastarosios pajungtos Maskvos centrinėms organizacijoms, kurios jau diriguoja maskvines sekcijas. Taip okupantas pradėjo kontroliuoti ir susinti net moksline organizacijas.

(Bus daugiau).

Juodų dūmų kamuolys rodo vietą, kur kiniečiai išspogdino pirmąją atominę bombą. Dabar jie ruošiasi sprogdinti antrąją, bet dar nežinia kurioje vietoje.

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

MAIKIO SU TĖVU PASIKALBĖJIMUS VEDA
STASYS MICHELSONAS

— Maik, šiandien aš vėl pasakysiu tau: Tegul bus pagarbintas!..

— Kodėl tėvas pasidarei toks uolus garbintojas?

— Todėl, Maiki, kad dabar toks sezonas. Juk šį mėnesį po visą Ameriką minėjom savo istorišką šventę, Nepriklausomybės dieną, ir per tas iškilmes kunigai meldėsi, sakė invokacijas ir žegnojosi. Žegnojosi ir publika; visi prašėm Dievo, kad užleistų kokią kvarabą ant bolševikų, ką turi mūsų Lietuvą užgule.

— Ir tėvas tiki, kad maldos Lietuvai kiek nors pagelbės?

— Tikėti reikia, Maiki, ale velnias šnabžda į ausį, kad iš maldų pažitko nebus. Nu, ir atsiranda pagunda abejoti. Vot, ir aš pats rožančių kalbėdamas kartais pamislinu, kodėl Dievas leido bolševikams užimti mūsų šventą Lietuvą ir platinti tenai bedievybę? Ir kodėl jis neįsklausė mūsų maldų, mūsų prašymų ir dūsavimų, kad Lietuva atgautų savo laisvę, kad mūsų tauta galėtų vėl laisvai giedoti savo himną ir kad vėl galėtų laisvai plečvuoti mūsų vėliava su žirgvaikiu? Nejaugi čia būtų velnio teisybė, kad mūsų maldos nieko nemačija?

— Tėve, kam čia reikia velnio, kurio iš tikrųjų ir nėra. Tėvas jau gana ilgai pasau ly gyvenį, tai ir pats turėtų žinoti, kad maldom dar niekas laisvės negavo. Gyvenime yra priešingai: laisvė pasiekama tikrai per kovą. Tautos, kurios atsiskoko kovoti, bet daug meldžiasi, visada būna daugiau kitų skriaudžiamos ir daugiau vargsta.

— Tai ką reikia daryti?

— Vietoje maldų, tėve, mes turime stiprinti savo centrines organizacijas; turime remti ir platinti savo spaudą, kuri kovoja dėl Lietuvos išlaisvinimo; turime jungtis su kitomis paverptomis tautomis ir turime aiškiai žinoti, kokios laisvės Lietuvai mes norime, kad išmušus laukiamai valandai žinotume, ką daryti.

— Na, o kaip tu rokuoji, kaip ilgai reikės mums tos valandos laukti?

— Tėve, to niekas nežino — gal praeis dar visos šimtmetis, gal 50 metų, o gal ir už metų kitų pamatysime didelių atmainų pasaulio politikoje. Daug priklausys nuo to, kaip vystysis Vietnamo karas, į kurį mūsų Amerika yra įklimpusi.

— Bet Vietnamas toli nuo Lietuvos.

— Taip, tėve, jis toli, o vis dėlto jis gali Lietuvą paliauti.

— Kokiu spasabu?

— Štai kokiu: Pietų Vietnamas vyksta komunistų vadovaujama revoliucija prieš valdžios diktatūrą. Amerika tą valdžią palaiko ne tikrai pinigais, bet ir ginklais, ir savo kareiviais. O iš antros pusės komunistų valdomas Šiaurės Vietnamas teikia pagalbą Pietų Vietnamo sukilėliams, todėl Amerikos karo lėktuvai pradėjo bombarduoti ir Šiaurės Vietnamą. Buvo jau kelios tokios atakos. Paskutiniame užpuolime dalyvavo daugiau kaip 100 Amerikos bombonešių ir pridarė Šiaurės Vietnamui didelių nuostolių. Dėl to prieš Ameriką pakėlė baisyrišką komunistų Kinija ir Sovietų Rusija. Sovietų valdas Kossyginas buvo jau nuskrėdęs į Šiaurės Vietnamą, kur tarėsi kelias dienas, ir grįždamas sustojo Pekine pasikalbėti su Kinijos komunistų valdžia. Po šitų pasikalbėjimų iš Maskvos pasigirdo grumojimas Amerikos "imperialistams" karu. Amerikos užpuolimas ant Šiaurės Vietnamo reiškias užpuolimą ant visų komunistinių žemių, ir Sovietų valdžia negalinti ramiai į tai žiūrėti, pareiškė Kremlius organas "Izvestija".

— Tai tu rokuoji, kad sovietai pradės vainą prieš Ameriką?

— Tai priklausys, tėve, nuo to, kokios taktikos dabar laikysis Washingtonas. Kasdien eina neramūs prezidento pasitarimai su patarėjais, bet tie pasitarimai laikomi paslaptyste, todėl y-

NEVIENAS PRAŠO MUS
SAPNININKO, TAD PRA-
NEŠAME, KAD JIS JAU
ISPARDUOTAS.

Šių metų Keleivio kalen-
dorių jau išparduotas.

Tie, kurie dabar už jį at-
siunčia pinigus, gaus 1966
metų kalendorių, kai jis ru-
denį išeis.

Vergija JAV panaikinta
1865 m. gruodžio 18 d., ka-
da įsigalėjo konstitucijos 13-
sis pakeitimas.

NELAIMĖS IR DIRŽAS

JAV kasmet per 40,000 žmonių per anksti žūna au-
tomobilių nelaimėse. Daug
tų nelaimių yra dėl neatsar-
gaus važiavimo, ypatingai
dėl alkoholio. Daug užmu-
šimų ir sužeidimų būtų gali-
ma išvengti, jei automobilių
gamintojai, užuot rūpinęsi
automobilių išvaizda, pasi-
rūpintų jų didesniu saugu-
mu. Labai svarbu, kad bent
priekyje sėdį prisiristų sau-
gumo diržas. Toks diržas la-
bai gelbsti nelaimės atveju.

ra visokių gandy. Sakoma,
kad karo departamento va-
dai spirsia bombarduoti
Šiaurės Vietnamą toliau.

Valstybės Departamente ei-
na taip pat smarkūs ginčai:
vienai nori tęsti bombardavi-
mą, o kiti bauginasi, kad So-
vietų Rusija gali susivieny-
ti su komunistine Kinija ir
gali pradėti karą prieš A-
meriką. Prezidentas John-
sonas esąs baisiai susijau-
dė ir nežina, ką daryti. Bet
tai vis palaidos Washingto-
no kalbos, nes valdžia viską
slėpia. Net Kongresas ner-
mąja, kad negauna iš val-
džios jokių informacijų.

— Tai kokia iš to išeina
rūkunda?

Kol kas, tėve, negalima
daryti jokių išvadų, nes dar
nežinome, ką mūsų valdžia
darys. Matai, yra tirtų rei-
kalavimų, kad ji iš Vietna-
mo karo trauktųsi. Viena.
Jungtinių Valstijų Kongre-
sas nėra to karo paskelbęs,
todėl jis nėra legalus. Antra,
vesdama tą karą Amerika
laužanti tarptautinę Zene-
vos sutartį, kuri draudžia
svetimų valstybių ginkluo-
tą kisiimasi į Vietnamą ir ki-
tus buvusius prancūzų Indo-
kinijos kraštus. Taigi, atro-
do, kad iš dviejų kelių Wa-
shingtonas turės pasirinkti
tą, kuris atrodys praktiš-
kiausias: testų karą toliau,
arba trauktis iš jo dar ne-
perdaug suteptu veidu.

— Bet aš, Maiki, nema-
nau, kad tas galėtų paliesti
Lietuvą.

— Galėtų, tėve. Jeigu A-
merika nusistatytų ir toliau
bombarduoti Šiaurės Viet-
namą, kurį valdo komunis-
tai, tai galėtų įsimašyti Ki-
nija su Sovietų Rusija ir už-
sidėgtų trečias pasaulinis
karas. Jei taip atsitiktų, tai
į tą karą būtų įtraukta ir
Lietuva, kaip viena sovieti-
nių respublikų. Jeigu tame
kare Rusija su Kinija būtų
sumuštos, tai Lietuva, jeigu
dar būtų kas iš jos išlikę, vėl
galėtų iškilti iš pelenų ne-
priklausoma.

— O kas būtų, jeigu so-
vietai laimėtų?

— Aš, tėve, nenoriu nei
galvoti, kas tada galėtų bū-
ti.

Dievas sutemose

(RECENZIJA IR KRITIKA)

S. MICHELSONAS

Kanados lietuvių katalikų
savaitraštis "Tėviškės žibu-
riai" išleido kun. Stasio Ylos
parašytą tokio vardo kny-
gą — "Dievas Sutemose".
Įvadą jai pridėjo kun. Gai-
da-Gaidamavičius, to laik-
raščio redaktorius, kuris aiš-
kina:

"Originaliai parinktas lei-
dinio pavadinimas rodyte
rodo ir turinio origi-
nalumą. Tai kruopščiai su-
rinkta neskelbta medžiaga
apie dvasinius religinius lū-
žius lietuvių sielose. Auto-
rius ilgus metus stebėjo dva-
sinio lietuvių gyvenimo ban-
gavimą ir užfiksavo ypač
tuos momentus, kuriuose
bangų lūžimas buvo ryš-
kias. Jis pasirinko asme-
nis, kurie lietuvių gyvenime
buvo vienu ar kitu atžvilgiu
iškilę ir daugelio akyse ma-
tomai..

"Religinė psichologija pa-
starųjų lūžius seniai yra at-
skleidusi ir parodžiusi, kad
daugelio Dievas yra perėjęs
per žmogiską sutemą. Tik
mūsųose vis trūko tiriančios
akies išdrįstančios atskleis-
ti lietuviškąjį uždumą, lin-
kusį kentėti savose sutemo-
se.."

Taigi kun. Yla ir yra tas
drąsolis, kuris ryžosi pa-
žvelgti į tas "sutemas", ku-
riose "kentėjo" daugelis mū-
sų inteligentų.

Imant literatūrišką požiū-
rių, vargiai būtų galima ką
nors jo knygai prikišti. Jo
stilius lengvas, kalba gera ir
tonas mandagus. Jis sten-
giasi nieko neužgauti. Ne-
bloga ir techniškai knygos
pusė Popieris geros rūšies,
spauda švari, aplenkta ge-
rai. Teksto yra 376 pusla-
pai.

Reikia pripažinti, kad
kun. S. Yla yra kruopštus
plunksnos darbininkas. Jis
yra sukūręs ir keletą kitų re-
liginio pobūdžio leidinių,
sakoma, sudaręs net aštu-
netą maldaknygių. Jis ne-
mažai rašinėja ir katalikų
periodikoje. Ypač daug trū-
so jis yra idėjęs į kalbamąjį
"Dievą Sutemose", nes rei-
kėjo surinkti daug žinių ap-
ie tariamus "bedievių",
kad įrodytų, jog susilaukę
senatvės jie "grįžta prie Die-
vo".

Bet ar surinktos žinios
jo knygoje atpasakotos ne-
šališkai, ar nenudažytos
tendencingomis spalvomis ir
ar tų žinių šaltiniai yra pati-
kimi, tai reikia dar paanali-
zuoti jas kritikos šviesoje.

Autorius stengiasi man-
dagiai, švelniu būdu įrodyti,
kad kiekvienas turi ką nors
tikėti ir tiki. Jis taip ir pra-
deda:

"Kiekvienas ką nors tiki:
amžinąją Mintį, didžiąją
Dvasią, didžiąją Realybę,
pasaulio Architektą. Vieni
tiki Dievą ir jo siųstąjį Kris-
tų, kiti tiki Dievą be Kris-
taus..

"Nėra netikintųjų... Ne
visų tikėjimo turinys tas
pats, dar labiau ne ta pati
forma. Tai daugiausia indi-
vidualistai, kokie yra ir lie-
tuviai. Jie nori tikėti tai, kas
patinka... Subjektyvus tikė-
jimas, bet tikėjimas.."

Suprantama, kunigui va-
lia taip kalbėti. Gali būti net
pareiga. Tačiau realistas pa-
sakys, kad taip kalbėdamas
kunigas verčiasi solistika,
gudrauja žodžiais. Nes ką
reiškia "amžinoji Mintis"
arba "didžioji Dvasia"? Ar
yra dar ir mažųjų "dvasių"?
Jeigu yra, tai kiek jų iš viso
ir kur jos?

Galbūt galima sutikti,
kad kiekvienas ką nors tiki.
Bet tikėjimas yra dvejopas.
Vienas remiasi žmogaus įgy-
tais patyrimais ir mokslo ži-
niomis, o antras — prieta-
rais, nebūtais, tik įsivaiz-
duotais dalykais, dažnai
reiškiasi net ir burtai.

Pavyzdžiui, aš tikiu, kad
dukart du yra keturi, nes ži-
nau, kad iš tikrųjų taip yra.
Aš taip pat tikiu, nes ži-
nau, kad yra toks kraštas,
kaip Vietnamas, kur religi-
ja supūdė gyventojus ir
dabar tenai budistai kovoja
prieš katalikus, o katali-
kai—prieš budistus.

Ir aš tikiu, nes tai yra ne-
gincijamai įrodyta, kad žė-
mė sukasi aplink saulę, o
ne saulė aplink žemę, kaip
prieš šimtmečius klaidingai
tvirtino bažnyčia.

Aš tikiu, kas yra realu,
ką galima matyti, girdėti,
palieči, užuosti arba kito-
kais būdais patirti.

Bet aš netikiu, kad yra
tai, ko iš tikrųjų nėra.

Pavyzdžiui, aš netikiu,
kad yra dangaus karalystė,
kur laimingai gyvena visi
šventieji, nes nežinau ir ne-
galiu įsivaizduoti, kur tokia
vieta galėtų būti. Ir to neži-
no nei vienas teologas.

Ir aš taip pat netikiu, kad
galėtų kur nors būti toks
pragaras, kokių Lietuvos
dvasiškai dar mano atmi-
nimu gąsdindavo tamsius
žmonelius. Jie turėjo išleide
net tam tikrą knygą "Gar-
są", gausiai iliustruotą, kad
ir nemokantis skaityti žmo-
gelis galėtų matyti, kaip ji
po mirties velniai pragare
kankins, jeigu jis nesimels
ir neaukos bažnyčiai. Kai
kas turėjo to "sėdevro" at-
sivežęs ir Amerikon.

Tai tikėjimas prietarais,
nebūtais dalykais.

"Keleivis" tada buvo pa-
skelbęs išmokėsiąs \$1,000
bet kuriam dvasiškai, kuris
apsimė įrodyti ir neabejoti-
nai įrodys, kad toks praga-
ras su raguotais sutvėrimais,
kaip "Garsė" vaizduojama,
iš tikrųjų kur nors yra.

Tas skelbimas "Keleivy-
je" buvo kartojamas per iš-
tistus metus, tačiau neatsilie-
pė nei vienas dvasiškis pa-
siimti siūlomo \$1,000.

Ar neaišku, kad prietarais
paremtas tikėjimas klaidina
savo tikinčiuosius?

Tiesa, kun. S. Yla "Dievo
Sutemose" apie pragarą ir
uodeguotus jo tarnautojus
nekalba. Bet vis dėlto jis
stengiasi skaitytojui įkalbė-
ti, kad laimingas gali būti
tikrai tas, kas tiki. O jeigu
kas nuo tikėjimo nutolo, jei-
gu jo gyvenime Dievas "už-
temo", tai tas yra nelaimin-
gas ir kenčia, kol vėl "susit-
taiko su Dievu".

Ir jis stengiasi įrodyti,
kad visi tokie nuklydėliai
susiranda kelią atgal prie
Dievo ir "susitaiko" su juo.
Net aiškius laisvamanius jis
pristato tokioje šviesoje.
Tam tikslui yra pavestas aš-
tuntas jo knygos skyrius:
"Mokslo žmonių Dievas".
Čia suminėta ištisa eilė Lie-
tuvos inteligentų ir mokslin-
inkų: prof. V. Čepinskis,
prof. M. Biržiška, prof. J.
Gravrokas, prof. J. Čiurlys,
prof. J. Bagdonas, adv. M.
Slezevičius ir, pagaliau, net
K. Vidikas, amerikietis, bu-
vęs komunistinių laikraščių
redaktorius ir knygų vertė-
jas. Pirmuoju eina socialde-
mokratas Vincas Čepinskis,
buvęs universiteto rektorius:
(Bus daugiau).

Ar skaitei šias knygas?

**VIENISO ŽMOGAUS GY-
VENIMAS** (Juozo Adomai-
čio-Dėdės šerno gyveni-
mo bruožai), parašė An-
tananas Rūkas, 206 psl., kai-
na \$2.00.

**LIETUVIAIS ESAME MES
GIMĘ**, lietuvių dainynas,
100 dainų su gaidom dai-
navimui ir pianinui, suda-
rė Juozas Žilevičius, kai-
na \$4.50.

GYVENIMO VINGIAIS,
dr. Paulinos Kalvaitytės-
Karvelienės įdomūs atsi-
minimai, 360 psl., kai-
na \$3.50.

PLAUK, MANO LAIVELI,
Petro Segato eilėraščiai,
111 psl., kaina. . . \$2.00

**SVENTADIENIS UŽ MIES-
TO**, Marius Katiliskio 17
novelių, kaina \$5.00.

**MINDAUGO NUZUDY-
MAS**, Juozo Kraliausko
premiuotas romanas, 246
psl., kaina \$3.

VYNUOGES IR KAKTU,
SAL Julijos Švabaitės ei-
lėraščių rinkinys, 96 psl.,
kaina \$2.00.

SIDABRINĖS KAMANOS,
Kazio Bradūno eilėraščių
premiuotas rinkinys, 94
psl., kaina \$2.

AUKOS TAURĖ, Stasio
Santvaro 5-ji eilėraščių
knyga, 150 puslapių, gra-
žiai įrišta, kaina. . . \$2.50.

KATRYNA, Sally Salmi-
nen, garsios švedų rašyto-
jos romanas, 291 psl., kai-
na \$5.00.

PANEVĖŽYS, didžiausia
knyga apie tą miestą ir a-
pylinę, 430 psl. kaina
\$6.50.

RUDENS SAPNAI, Kotry-
nos Grigaitytės eilėraščiai,
premiuota knyga, 80 ps!,
kaina \$2.00.

**LIETUVIŲ ISEIVIJA A-
MERIKOJE**, St. Michelsono
vaizdžiai parašyta šio
krašto lietuvių istorija,
500 puslapių, kaina mink-
štais viršelais \$4.00, o
kietais \$5.00.

**ATSIMINIMAI APIE JUO-
ZĄ LIUDZĮŲ**, parašė Pe-
tronėlė Liudžiuvienė, 88
psl. kaina \$1.00

RASTAI — STRAIPSNIAI,
ATSIMINIMAI, parašė Juo-
zas Liudzius, 246 pusla-
pai, kaina . . . . . \$3.00.

MURKLYS, A. Giedriaus graži
apsaka jaunimui, 130 psl.,
kaina \$1.80,

VIENISI MEDŽIAI, roma-
nas, parašė Aloyzas Baro-
nas, 117 psl., kaina \$1.50

**NEPRIKLAUSOMĄ LIE-
TUVĄ STATAT**, Rapolo
Skipičio atsiminimai, 440
psl., kaina. \$5.00

TUŽŲ KLUBAS, Antano
Tulio 11 novelių, 196 psl.,
kaina . . . . . \$3.00.

**ANGLŲ KALBOS GRA-
MATIKA**, 215 psl., kieti vir-
šeliai, kaina.....\$3.50
VEIDU PRIE ŽEMES, para-
šė Kotryn aGrigaitytė, 13
novelių, 204 psl., kaina
\$2.00.

Tas knygas galima gauti
Keleivio administracijoje:
So. Boston 27, Mass.
636 E. Broadway,

KAS GI YRA TAS MURKLYS?

Murklys yra neturtingos ūkininkės Daugienės įna-
mis—apsukrus katinas. Daugienė turi ir daugiau visokių
įnamių—žvirblių, pelių, žiurkių. Ji turi šunį, jos kiemą
kasdien lanko ir varna. Našlės Daugienės kieme ir jos ma-
žame ūkelyje vyksta karas, sudaromos kariskos sąjungos,
silpnai jungiasi prieš stiprų, diplomatai ieško talkininkų,
kai kurie gyviai laikosi neutraliai, o stipresnis laimi, nors
ir jam tenka priešų dantų ir aštrių snapų paragauti.

Murklys yra rašytojo A. Giedriaus apysaka jauniems
skaitytojams. Bet ir suaugę neapsiriks pasiskaite tos apy-
sakos. Jos kalba graži, pasakojimas sklandus, ir visa apy-
saka dailininko Viktoro Simankevičiaus gausiai iliustruo-
ta. Tai gera dovana Kalėdų proga jauniems gimnazičiams
ir pažįstamiems. Apsakos kaina \$1.80 su persiuntimu.

Užsakymus ir pinigus prašom siųsti šiuo adresu:

"KELEIVIS"

636 E. Broadway —:— So. Boston 27, Mass.

7ODYNAI

Keleivik administracijoje
galite gauti šiuos kiekvie-
nam reikalingus žodynus:

**Anglų-lietuvių kalbos žo-
dynas**, V. Baravyko, 368
psl. apie 20,000 žodžių, kai-
na \$4.00

**Anglų-lietuvių kalbos žo-
dynas**, V. Baravyko, apie
30,000 žodžių, 583 puslapiai,
kaina \$6.00

**Lietuvių-anglų kalbų žo-
dynas**, redagavo Karsavi-
naitė ir Šlapoberskis, apie
27,000 žodžių, 511 psl., kai-
na — \$5.00.

**Lietuviškai angliškai žo-
dynas**, Vilijaus Peteraičio, II
tada, daugiau kaip 30,000
žodžių, 586 psl., kaina \$7.00.

**Dabartinės lietuvių kalbos
žodynas**, .edagavo prof. J.
Balčikonis ir kt., yra apie
45,00 žodžių, 990 psl.,
kaina \$12.00

MOTERŲ SKYRIUS

ANTANAS ŠUKYS

Už Tave, brangi Tėvyne!

Tęstinys

SU VYTIES KRYŽIAIS I VILKELIŠKIUS

Gruodžio 10 d. buvo įsakyta paleisti į atsargą visus sulaikytuosius puskarininkius.

Tarp kitų mes buvome trys sintautiečiai: 6 kuopos viršila Vincas Jurgilas iš Vaitiekupių kaimo, 2 sunkių kulkosvaidžių kuopos vyresnysis puskarininkis Pranas Kaunas iš Papartynų kaimo ir I kuopos viršila Antanas Šukys iš Vilkeliškių kaimo. Atvykome visi kartu į Sintautų bažnytkaimį, savo parapiją, iš kur beveik prieš trejus metus išvykome, kaip savanoriai, palydinti bažnytinio vėliavų bei altorių ir palaiminti klebono.

Kai parėjau į savo tėviškę, Vilkeliškių kaimą, kitus savo gimtojo kaimo savanorius radau sugrįžusius. Iš Vilkeliškių kaimo išvykome penkiese kaip savanoriai į Lietuvos kariuomenę, būtent: Antanas Mockaitis, Juozas Pečiukaitis, Feliksas Daugėla, Justinas Šimulaitis ir Antanas Šukys. Negrįžo Antanas Mockaitis, kuris buvo pirmojo kuopos ir Juvo Jiezno kautynėse. Negrįžo Juozas Pečiukaitis, kuris mirė 1920 metų vasarą, susirgęs dezinterija. Jis buvo 6 pėst. P. K. Margio pulko 4 kuopos.

Jaunajai Lietuvos valstybei parnešėme į Vilkeliškių kaimą du medinius kryžius ir tris geležinius. Mano kaimynas Justinas Šimulaitis, Geležinio Vilko pulko I šimtinės vachmistras, parnešė vieną Vyties kryžių, o aš — du Vyties kryžius.

Žemaičių kryžiai

Sirdingai užjaučiant prof. Igną Končią, kuris savo kaitik išieistos monumentalinės knygos "Žemaičių kryžiai ir koplytėlės" įžangoje nusiskundžia, kad jau prieš 50 metų (1912) jo pradėtos rinkti žemaičių padangės kryžių ir koplytelių statistikos jau sukauptos skaitlinės medžiagos 53 nuosimčius nusinešė pirmasis pasaulinis karas, tenka tačiau labai nu-džiugti ir nemažiau stebėtis, kad jam pavyko dar tiek daug savo surinktos bran-grios retos medžiagos išgelbėti ir minėtoje 180 pusla-pių gausiai kryžiais ir koplytėlėmis iliustruotoje dido-ko formato knygoje žemai-čiams ir lietuviams pateikti.

"Tėviškė" išleistoje, Vijeiko spausdintoje ir aną sekmadienį (vasario 7 d.) per autoriui Chicagoje su-ruošta pagerbimą pristaty-toje ir ten pat gausiai pirko-toje knygoje yra pateikta šių sukurikšionintų žemaičių tikėjimo gilesnės prasmės ir senesnės gadinės palikimų tiek daug ir tokių originali-ųjų, kad veikalą skaitai su su didesniu susidomėjimu, negu, sakysim, senųjų ac-

Kad turėtumėte supratimą, kokia Ignas Končias su-rinktoji vaizdinė ir žodinė medžiaga yra, iš tos knygos išrašau vieną aprašymą — Velniai (Jis spausdinamas gretimų skilty). Tokių ir ilgesnių aprašymų knygoje yra apie 55, o visokių kryžių ir koplytelių kažkas apie 110.

Chicagoje knyga buvo pardavinėjama po \$3.

J. r.

RAUDONI JUOKAI

Maskvos valstybinio cirko komikas Olegas Popovas ši-taip pasiepė sovietų ekon-o-miją:

Į cirko areną išeina langų rėmais apskroves, toiletų sėdynę užsikabinęs, kranais ir vielos ritiniais nešinas Po-povas. Cirko direktorius jį klausia:

—Olegai, bene savo butą žadi remontuoti?

—Ale kur tau remontuo-ti, — numojo Olegas. —Aš kraustausi į naują butą!

Vienas sovietų pilietis no-ri žinoti ir klausia kitą pili-e-tį:

—Kazin, ar mūsų vyriausybės, partijos ir mokslo didvyriai yra ištikimi savo žmonoms, kai iškeliauja tar-nybos reikalais?

Antrasis atsako:

—Keturi tai tikriausiai lieka ištikimi: tai yra Gagarinas, Titovas, Popovičius ir Nikolajeva! (Jie skrido at-skirai į erdvę).

***

Ben. Rutkūnas

NUKRYŽIUOTA LIETUVA

Milijonams mano brolių,

o ir man — benamio raudoj — tu gyva,

nukryžiuota, kraujo tako,

šermeninė rūpestėlių Lietuva!

Skau: mo kalavijai širdį varsto —

Motin, perle — Lietuva,

paguldyta į apgaulės, gėdos karstą —

tu — gyva!

Tavo siela — nugramzdintas pasakų, legendų kraitis,

gintardugnė sietuva

sopulingo skriaudų ežero; svaajoj rudenėj,

ilgesio erškėčius kaip motulė — atgaiva.

— — — — —

Kelkis, išbučiuotomis žaizdom manajam graudy,

auksasirdė Lietuva!

IGNAS KONČIUS

Velniai

Nedaug tėra velnių Žemaitijoje. Velnias nėra pavie-nis koplytėlėje. Jis, sakysim, pas šv. Vincentą vienoje svarstyklų lėkštelėje įsikabinęs nori nusverti kitoje svars-tyklų lėkštelėje besilaikantį angelą. Velnias juodas, an-gelas baltas. Tačiau, kad velnias vienas pats užimtų kurią nors, kad ir užpakalinę, koplytėlės dalį, to nėra.

1. Savo biauromu gražus, "biauriai gražus", velnias yra Žemaičių Kalvarijoje, šventoriuje, netoli nuo vartų, pro juos į šventorių įėjus — kairėje.

Žemaičių Kalvarija (seniau Gardai) garsi Kalvarija su senoviskom koplyčiom. Panašus į piliakalnį šv. Jono kalnas. Idomus kryžius, kurį visi bučiuoja praeidami, kai Kryžiaus kelius vaikšto. Kapuose nūrinės koplyčios gale apvalus langas turi Dovydo žvaigždės lyties rėmus. Greta daugelio šventųjų velnias dėl priešgynybės čia reikalingas.

2. Kitas velnias yra prie šv. Vincento stebuklingojo šaltinio — 4 km nuo Plungės Kelių link, Verkalių so-doje. Čia yra akmenų su iškaltomis raidėmis. Didoka koplytėlė. Tvarkingai aptverta. Šaltinio vanduo stebuklin-gas. Kiauras šaltinis, bėga net per kelią vanduo. Prava-žiuodami žmonės girdo arklius. Čia velnias — švento Vincento svarstyklėse.

3. Dar vienas velnias yra netoli Tverų ant Medingėnų kelio, Lopaičių sodoje, pasisukus Ruškio ežero links (Žiūr. Liet. Enciklopedijos XVI tomą, 437 psl.). Čia yra viena aukščiausių vietų (211 metrų) Žemaitijoje. Ežero vanduo stebuklingas. Puskelėje to vieškelio iki ežero dešinėje pu-sėje kelio (nuo vieškelio iki ežero vienas kilometras) nau-joje koplytėlėje ant stiebo, gausiai šventųjų pristatytoje, yra ir velnias kampe. Čia šventieji ir velnias, matyt, su-rinkti iš sugriuvusių koplytelių.

4. Kitas, ketvirtas, yra maždaug puskelėje iš Budrių į Kulius važiuojant, tokioje balingoje vietoje.

5. Kelyje Luokė-Pavandenė antrame kilometre — šventas Vincentas su velniu, skaitančiu knygą koplytėlėje ant stiebo.

6. Luokė-Gaulėnai 3.2 km. — šv. Vincentas su velniu. Kazin, as sekmas velnias dar yra kur Žemaičių žė-mėje?

"Pikto" pavaizdavimą galima matyti net altoriuose. Pavyzdžiui, Žlibinų (10 km nuo Plungės Zarėnų link) di-džiajame altoriuje yra šv. Mykolas, angelas-arkangelas, su durtuvu: jis stovi ant pabaisos, greičiau rūpūžiškos iš-vaizdos padarinio. Juk išmestas iš dangaus sukilęs prieš dangaus tvarką angelas pavirto į peklos Liucipierių, — tai jau velnių velnias, bet vis tik velnias, sako žmonės, tas tik skirtumas, kad šis velnias ne žmogiškos išvaizdos.

Atseit, viso šeši velniai.

Žemaičių velnias turėtų būti vaizduojamas pavidale liekno, nedidelio ūgio judraus vokiečių su skrybėle (anot žemaičių pasakų). Manysčiau į vokiečių kaminėliuostį panašus.

Kai žemaičiai pritrūksta vaizduotės, apsakant velnią, jie sako: "Toks, kaip vokiečius".

Teisės patarimai

Advokatė M. Sveikauskienė sutiko atsa-kyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir at-sakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šiuo adresu:

M. Sveikauskas, Attorney at Law,
8 Belgrade Ave., Roslindale,
Boston, Mass. 02131.

Klausimas

Labai prašau kiek galima greičiau man atsakyti į man gyvybiniai svarbų klausimą.

Esu pensininkas, našlys ir turiu kiek santaupų. Jei ne-turėčiau savo trijų šeimų na-mų, tur būt negalėčiau pra-gyventi iš tos mažos sume-lės, kurią gaunu iš valdžios. Mano namai beveik išmokė-ti, turiu tik kelių tūkstančių

"mortgage" ant jų. Šiais metais mane ištiko nelaimė. Pratrūko vamzdžiai, ir aš kreipiausi į miestą, prašyda-mas pagalbos. Jie atvyko, tyrinėjo ir galų gale man pa-sakė, kad "nelaimė" atsitiko ne miesto nuosavybėje, bet mano; kad jie neturi teisės taisyti "pipes" mano žemėje, kad tai esąs mano "trouble" (nelaimė). Ilgai negalėjau delsti ir prisiejo samdyti rangovą (contractor) ir plumberį ir taisyti vamzdžius. Iš viso man kainavo netoli 1,500 dolerių. Tikra nelaimė, bet ką tu žmogus padarysi. Sakau, nuimsiu nuo mokesčių, tai bent tiek naudos iš to bus.

Nueinu pas savo draudi-mo atstovą, kuris yra na-mus apdraudęs ir kuris man pildo mokesčių pareiški-

mus. Paduodu jam visas sąskaitas ir sakau, nuimk nuo mokesčių. Pasizūrėjęs jis man sako, kad visų pinigų negalėsiu šiais metais nuimti, reikia, sako, išdėsty-ti bent 10 metų dalimis. Vis-tiek, anot jo, nepaisant to-kios nelaimės man dar prisi-eis mokesčių primokėti.

Gal jis nežino, ką kalba? Prašau Tamstos patarimo.

Namų savininkas ir Keleivio senas skaitytojas

Atsakymas

"Taisymai" yra dviejų rū-šių: tokie eiliniai pataisy-mai, kurie yra reikalingi tam, kad namai **nenustotų** savo vertės, pav., namų da-žymas, išdaužto lango patai-symas, stogo pataisymas ir panašiai. Šitokios išlaidos vadinamos "repairs" ir gali

būti nuimamos nuo gauna-mų pajamų, t. y. — nuomų. Kita rūšis yra taip vadinami "capital expenditures"

— kapitalinis remontas. Ši-tai grupei priklauso tokie kapitaliniai remontai, kaip, pav., naujo stogo dengimas, "shingles", kuriais namai apkalami, storm windows (žieminiai langai) ir pan. Išlaidos, susijusios su re-montais, kurie pakelia na-mų vertę, turi būti "nuima-mos" nuo pajamų per eilę metų, kaip pačių namų "depreciation" (amortizacija).

Tamstos aprašomu atve-ju, man atrodo, galima nu-imti visą sumą šiais metais. Tamstos taisymai buvo "ka-tastrofinio" pobūdžio (e-mergency) ir buvo reikalin-gi namams "išgelbėti". Tie pataisymai nepakėlė namų vertės, tik prisidėjo prie na-mų "išlaikymo". Tie patai-symai bus laikomi "repairs", o ne "capital expenditure".

Paprastai Tamsta to žmo-gaus, kuris Tamstai pildo mokesčių formas, kad jis pas-kambintų į Internal Reve-nue ir pasiklaustų jų nuomo-nės šiuo reikalu. Esu tikra, kad jie pasisakys Tamstos naudai.

Jei Tamsta pats gyveni viename iš savo trijų butų, tai Tamsta, žinoma, galėsi "nuimti" tik du trečdalius sumokėtos sumos, o ne visą sumą.

IDOMIOS ir NAUDINGOS KNYGOS

Pačiam Skaityti ir Kitam Dovanoti

DEL LAISVOS LIETUVOS. Lietu-vo socialdemokratų raštai dėl bol-ševikų okupacijos ir teroro Lietu-voje. Kaina ..... 25 Cnt

ZVILGŖNIS I PRAEITĮ. K. Žuko i-domės atsiminimai. 477 psl., kai-na \$5.00

DIENOJANT. "Knygnešio karalienė" — dainos Kipro Bielinio idomūs atsi-minimai. 464 psl., kaina \$6.00

1905 METAI. Kipro Bielinio atsimi-nimų antroji dalis. 592 puslapis. Kaina \$6.00

LIETUVIŲ DAINOS AMERIKOJE. Surinko ir sudarė Jonas Ra-lyva. 472 dainos su gaidėmis. An-gliškai duotos kiekvienos dainos turinys, todėl tinka dovanoti v. lietuviškai nekalbantiems. Įris-ta 826 psl., kaina \$5.00

SOCIALIZMAS IR RELIGIJA. Pa-rašė E. Vandervelde. vertė Vardė-nas. Kaina ..... 25 Cnt

MARLBOROUGH'S LITHUANIAN SELF-TEUGHT. M. Iškienė, ge-ra rašytoja iš Lietuvos, kalbos mo-kyd. angliškai kalbančiam. 125 psl., kaina \$1.25

ŽEMAITIS RASTAI. Garbintojas mo-su rašytojas pirmojo karo met- Amerikoje parašyti vaizdiniai e-rašytojos navesių. 128 puslapis. Kaina ..... 50 C

TAVO KELIAS I SOCIALIZMĄ. Parašė Leonas Plumas. Trumpas socializmo aiškinimas. Kaina 25

JUOZAS STALINAS, arba ka-kauszo išpažintis buvo pasidare Rusijos diktatoriaus. Kaina 25 Cnt

LIETUVIŲ LIAUDIES MENAS. Jo meninių formų plėtojimosi pagrinda. Paulius Galsunė, didelė kny-ga su daugybe paveikslų, geras popierius. Kaina \$8.50

TIKRA TEISYBĖ APIE SOVIETŲ RUSIJĄ, arba komunistų diktatūra faktų šviesoje. Trumpas bolševiz-mo istorinis ir valdymo praktika. Labai daug informacijų. 96 psl. Kaina ..... 50 Cnt

SENOSIOS LIETUVIŲ PINIGAI nu-senusių laikų iki Lietuvos ne-priklausomybės galo 1795 metais. Parašė Jonas Karys, daugybė pa-veikslų. 396 psl., geras popierius. Kaina \$10.00

ALTORIŲ SESELY. V. Putino-My-koalio romanas trijose dalyse. Viesos trys dalyje įris-tos į vieną Autorius, nats buvęs kunigas, ap-rašo, kaip kunigas Vasaris išsiza-dėjo kunigystės dėl moterystės knyga, kietis viršai, 631 puslapis. Kaina \$6.00

Buvusi Irano karalienė Soraya, dabar filmų aktorė, žavisi savo pirmu filmu "Trys moters vei-dai" Milane, Italijoje. Sachas su ja persiskyrė, nes ji negalėjo jam pagimdyti įpėdinio.

Buvusi Irano karalienė Soraya, dabar filmų aktorė, žavisi savo pirmu filmu "Trys moters vei-dai" Milane, Italijoje. Sachas su ja persiskyrė, nes ji negalėjo jam pagimdyti įpėdinio.

NEMUNO SŪNĖS. Andrius Valuo-ko romanas iš 1935 metų. Suvali-ko skūnikų sukilimo prieš Sme-tonos diktatūrą. Žirma dalis 289 psl. Kaina ..... \$3.00.

NEMUNO SŪNĖS. Andrius Valuo-ko romano antroji dalis. 426 pusla-piai. Kaina \$4.00

LIETUVIŲ ISEIVIJA AMERIKOJE. vaizdi šio krašto lietuvių istoriją, gausiai iliustruota, parašė St. Mi-chelsonas, 473 300 puslapis. Kai-na kietais viršais \$5.00, minkštais viršais \$4.00

LIETUVA BUDO. Steponas Kairis. Labai vaizdišai ir idomiai parašyti atsiminimai, kaip Lietuva kėlėsi iš miego, geriausia dovana kiek-viens progą, gražiai iliustruota viršais. Iliustruota. 416 puslapis, didelio formato. Kaina \$5.50

SOCIALDEMOKRATIJĄ IR BOL-SHEVIZMĄ. Pagal Kautskį, nau-jausiomis žiniomis papildyta t. t. klausimų knyguėlė. Kaina ..... 25 C.

PASAULIO LIETUVIŲ ŽINYNAS parašė Antanas Simutis, daugybė žinių lietuvių ir ančių kalbomis apie lietuvių visame pasauly. 464 psl. Kaina \$6.50

LIETUVOS SOCIALDEMOKRATŲ PARTIJOS PROGRAMINIS GAL. R.E.S. 32 psl., kaina ..... 25 Cnt

LIETUVIŲ KALBOS GRAMATIKA. Parašė dr. D. Pilka. Pritaikinta Amerikos lietuviams, 144 pusla-pių. Kaina \$1.04

LIEKO GRUPIŲ KOMISIJOS PRA-NEŠIMAS, arba kodėl musose nė-ra vienybės. 80 psl., kaina \$1.30

ŽEMAIČIŲ KRISTAS, P. Abelio istorinis romanas iš žemaičių kri-kšto laikų, kietis apdarai \$3.50

VISUOTINAS TVANAS. Ar galėjo toks tvanas būti ir ką apie tai sa-ko mokslas? Kaina ..... 25 Cnt

NAUJA VALGIŲ KNYGA, parašė M. Michelsonienė, 250 įvairių lietu-viškų ir kitų tautų valgių receptų. 182 puslapis, kaina \$1.25

NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS PINIGAI, parašė Jonas Karys, iš-bai daug paveikslų, 266 psl. gera popiera. Kaina \$5.00

SIARUOJU TAKELIU. K. K. Kriaučiūno atsiminimai iš Lietu-voje ir Amerikoje lietuvių gyven-imio. 178 psl., kaina \$2.00

SOCIALIZMO TEORIJA. Trumpai ir aiškiai parašo, kaip kėlėsi vian-mėnės santvarka ir kodėl ji dar keisis. Kaina ..... 25 C

DEMOKRATINIO SOCIALIZMO PRADAI. Populiari ir naudinga knyga šiuo dienu klausimams su-prasti. Kaina 50c

Užsakymus ir pinigus prašome siųsti šiuo adresu:

KELEIVIS

634 E. Broadway — So. Boston 27, Mass.

Vietinės žinios

**KELEIVIO 60 METŲ SUKAKTUVINIS BANKE-
TAS BUS BALANDŽIO 25 D. SO. BOSTONO LIETU-
VIŲ PILIEČIŲ DRAUGIJOS III AUKŠTO SALĖJE.
PRADŽIA 5 VAL. VAKARO.**

Lietuvos vėliava prie miesto rūmų

Vasario 16-sios rytą prie Bostono miesto valdybos rūmų buvo iškilmingai iškelta Lietuvos trispalvė. Ją iškėlė pats miesto majoras John F. Collins, dalyvaudant dideliui lietuvių būriui.

Paties majoro dalyvavimas vėliavos iškėlime yra labai reikšmingas, nes paprastai jis tokiose iškilmėse labai retai tedalyvauja. Kada Lietuvos vėliava yra plešvavusi prie miesto rūmų

paskutinį kartą, šiuos žodžius rašančiam nežinoma.

Vėliavos iškėlimas buvo aprašytas didžiausiame Bostono laikraštyje The Boston Globe ir įdėta iškilmų nuotrauka.

Vėliavai medžiagą davė So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugija, o ją pasiuvė tos draugijos direktorė Ona Ivaškiene.

Lietuvos vėliava tą dieną kabojo ir prie Lietuvos garbės konsulo adv. A. O. Shallnos įstaigos, 409 W. Broadway, So. Bostone.

Trans-Atlantic Travel Service

Biletai lėktuvais — parūpina viešbučių užsakymus, padeda sutvarkyti kelionei reikalingus dokumentus į visas valstybes.

Tose Pačiose Patalpose

**Didžiausia SIUNTINIŲ PERSIUNTIMO ĮSTAIGA
NAUJOJOJ ANGLIJOJ**

GLOBE PARCEL SERVICE, Inc.

390 West BROADWAY, So. Boston 27, Mass., Tel. AN 8-8764
Persiunčiame Jūsų sudarytus siuntinius į LIETUVĄ ir VISAS kitas Rusijos valdomas sritis.

Siunčiama nauji įvairūs daiktai ir nekonservuotas maistas. Galima siųsti iki 44 svarų siuntinius, jei siunčiami daiktai telpa dėžėje, kurios dydis yra 14"x13"x20" colių. Iš tolimesnių vietų siųskite siuntinius mūsų viršų nurodytu adresu, įdėdami aiškius siuntėjo ir gavėjo adresus.

Visi dokumentai paruošiami rusų kalba, ir siuntiniai išsiunčiami tiesiog iš BOSTONO per 48 valandas nuo jų priėmimo. Persiuntimo išlaidas ir USSR muitą apmoka siuntėjas.

Medžiagas, odas, skarytes, megstinius ir kt. galima pirkti SAVIKAINA mūsų įstaigoje. Taip pat priimame užsakymus USSR gaminiais, pav., kaip automobiliams, motociklams, dviračiams, įvairiems radijo ir TV aparatams, skalbimo, valymo ir siuvimo mašinoms ir daugeliui kitų daiktų. Siuntėjas sumoka mūsų įstaigoje visą kainą už norimas pristatyti prekes gavėjui, pasirinktas iš katalogo. Prašykite mūsų katalogų.

ISTAIGA LIETUVISKA, KREIPKITE LIETUVISKA
VISI SIUNTEJAI ISITIKINO, KAD MUSŲ ISTAIGA SAŽININGIAUSIAI PATARNAUJA IR GREICIAUSIAI PERSIUNČIA SIUNTINIUS, SIUNTINIAI APDRAUSTI.

Siunčiame su INTURISTO įgaliojimais
Siuntiniai priimami kasdien nuo 9 iki 5 val. vak., ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 7 val. vak. ir šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 12 val. d.
"THE GLOBE PARCEL SERVICE"

Pasiuylimas 1965 metams

Naujas "PAGAL UZSAKYMĄ"

FORTUNA
ALYVOS BURNERIS

5 metų garantija

dalių ir darbo

PRIEŠ PIRKdami ATKREIPKITE DĖMESĮ

Į JO 5 YPATYBES:

Patvarumas

Shell degimo galva

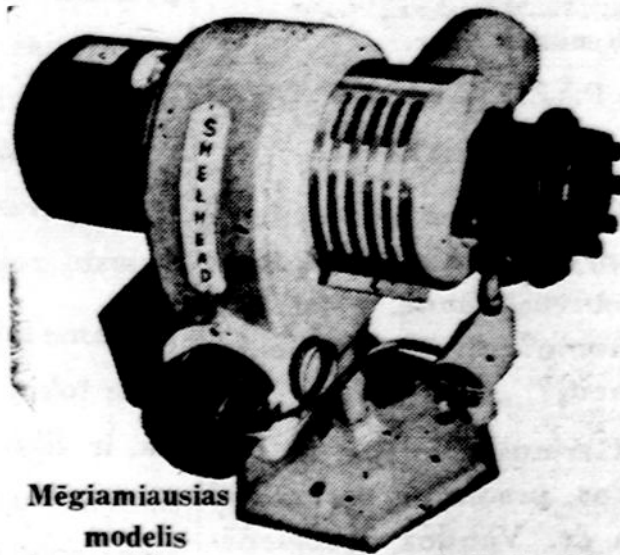
Švarus geras šildymas

Alumininis apdangalas

Darbingumas, taupumas

Skambinti GE6 1204

PATARNAVIMAS 24 VALANDAS

Mėgiamiausias modelis

FT 2

Visos tos žymės rodo, kad "pagal užsakymą" pagaminti tokiam svarbiam darbui alyvos burneriai sutaupo jums pinigų ir užtikrina ramybę ilgiems laikams.

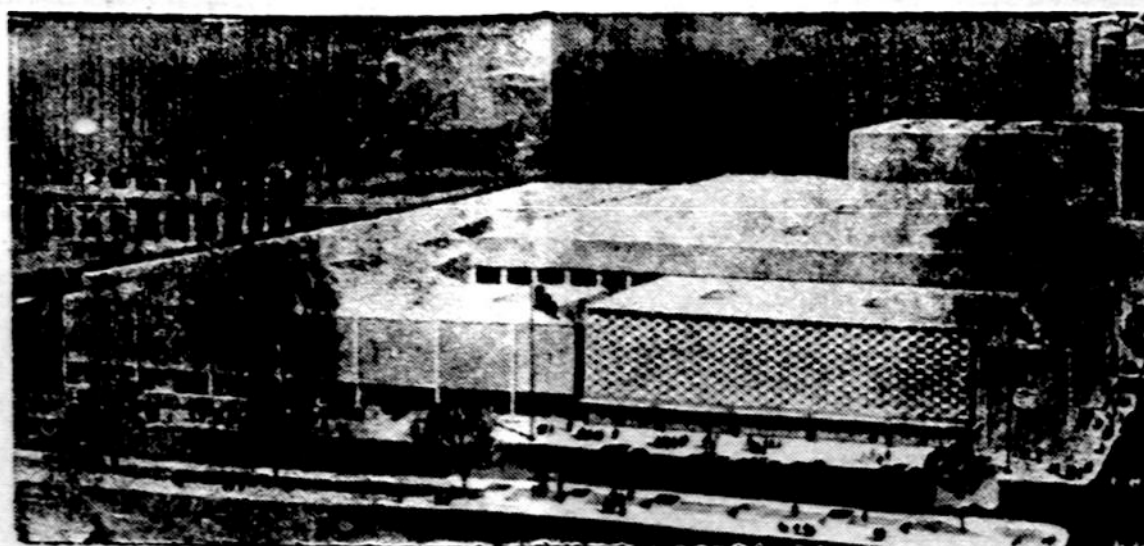
PARDUODA, ĮRENGIA IR APTARNAUJA

FORTUNA FUEL CO.

šildymo alyva specialistai

487 WASHINGTON STREET

DORCHESTER, MASS. 02124

War Memorial Auditorium iškilmingai atidaryta Bostone. Ji turi 150,000 kv. pėdų parodoms, 6,000 vietų salę su naujoviška scena, 900 vietų salę susirinkimams ir dar mažesnių salių. Auditorija yra greta naujųjų milžiniškųjų Prudential bendrovės rūmų.

Kultūros problemos Kultūros Klube

Šį šeštadienį, vasario 27 d. 7:30 val. vak. Tarptautinio Instituto patalpose (287 Commonwealth Ave.) bus Kultūros Klubas susirinkimas, kuriame poetas Leonardas Andriekus kalbės apie "Mūsų kultūrinės problemos", o jo eilėraščių paskaitys aktorius Algimantas Zemaitaitis.

Visi kviečiami dalyvauti.

Tarptautinio Instituto pokylis

Tarptautinis Institutas kasmet rengia didelį pokylį — Mary Grass Ball. Siemet jis bus vasario 27 d. Statler viešbučio gražiausioje Imperial salėje.

Pradžia 8 val. vakaro.

Jo meninėje programoje dalyvaus ir Onos Ivašienės vadovaujamas tautinių šokių sambūris.

Lietuviškų valgių stalų rūpinasi Albina Rudziūnienė ir Danutė Izbickienė, o visų 16 tautų stalų sutvarkymu Ketrina Namaksienė.

Lietuviai pas gubernatorių

Visos eilės lietuvių organizacijų atstovai dalyvavo gubernatoriaus priėmimo Washingtono dienos proga.

Iš vandens atkariaus 35 akrus žemės

Kovo mėnesį bus paskelbtos varžytynės Roxbury karalui ir Dorchester Brook užpilti. Reikės į vandenį suversti ketvirtį milijono kubinių jardų žemės. Darbas atsisie apie 4 mil. dolerių, bet bus laimėta 35 akrai žemės, kurioje išaugs įvairūs dideli pastatai.

Laukiame vaidinimo

Bostono lietuistinės mokyklos Tėvų Komiteto rūpesčiu kovo 28 d. Lietuvių Pil. Drjos salėje rengiamas didesnio masto vaidinimas. Repeticijos tyliai vyksta jau ilgus laikus. Šiame vaidinime dalyvauja eilė senųjų Bostono Dramos Sambūrio narių ir daug visai naujų vaidintojų, gerai pažįstamų mūsų kolonijos tautiečių, kurie įsijungė į šį meninį darbą mokyklai paremti.

Tame rengiamame spektakly dalyvauja Rita Ausiejūtė, Marija Gineitienė, Aldona Gineitytė, Giedrė Karosaitė, Birutė Vaičūrgytė, Zita Zankaitė, Jurgis Jasinskis, Antanas Januška, Edvardas Mickūnas, Algis Antanavičius, Jonas Valiukonis ir Povilas Žickus. Režisuoja akt. Aleksandra Gustaitienė. Plačiau apie jų darbą parašysim kitą kartą.

PARDUODAMAS

namas su sklypu geram statybos geriausioje vietoje Savin Hill dalyje Dorchester. Jo kaina \$26,000, imokėti reikia \$6,500. Smulkių žinių gaunama per exclusive brokerį Henriką Gineitį, telef. 436-4629 arba AN 8-0605 po 4 val. vakaro.

KORTŲ IR DELNŲ SKAITYTOJA

Madame Lynn
Ji patars ir pagelbės visais gyvenimo reikalais. Vienas vizitas išspręs jūsų klausimus.

576 Blue Hill Ave.,

Dorchester. Tel. 442-5772.

(6)

BURTININKĖ PATARĖJA

privatai buria

Madame Demitro

pataria meilės, vedybų ir

biznio reikalais

334 Newbury St., Boston

Tel. 266-1348

(8)

LAISVĖS VARPAS

NAUJOJOS ANGLIJOS LIETUVIŲ
KULTŪRINĖ RADIO PROGRAMA

Sekmadieniais 8-9 val. ryte
AM Bangomis 1190 kilociklų
FM Bangomis 105.7 megaciklų
IS WKOX, Framingham, Mass.

VEDEJAS—P. VISCINIS

173 Arthur St.

BROCKTON 18, MASS.

Tel. JUNiper 6-7209

R The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINE

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

382 a W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTON.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

Package Express & Travel Agency Inc.

Mūsų agentūra, turinti ilgametę praktiką siuntinių persiuntime į Pabaltijo kraštus — Lietuvą, Latviją ir Estiją — o taip pat į Baltgudiją, Ukrainą ir Sovietų Sąjungą, —

garantuoja tiesioginį ir tikslų pristatymą į tuos kraštus

dovanų—siuntinių

Skyriuje jūs rasite didelį pasirinkimą vilninių, bėvelinių ir šilko medžiagų, taip pat įvairių skarų ir megztinių jūsų artimiesiems. Mes taip pat siunčiame tiesiog iš VNESHPOSYLTORG bazės maisto produktų siuntinius neribotą kiekiu ir DUTY FREE

Pristatymas — nuo 10 iki 20 dienų

Gerb. klientų patogumui užsakymus galima atlikti telefonu. Informacijų prašome kreiptis telefonu, raštu arba vietoje.

Boston Branch: PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
396 W. BROADWAY, SO. BOSTON, MASS.
Tel. AN 8-1120

Išnuomojamas 6 kambarių butas su visais patogumais — 45 Fox St., Dorchester, Mass. Šaukti telefonu 268.0464.

A & S CONSTRUCTION COMPANY

Sienu klajavimas apmušalais, dažymas,

kambarių pertvarkymas, klojimas lentelėmis ir kt., mūrijimas,

durų ir langų pakeitimas, spintos virtuvėje ir kt., kambarių padidinimas, naujos grindys.

Priimtinos kainos. Niekas dėl jų negali varžytis.

Skambinti tel. LI 2-2776 tarp 9 val. ryto ir 5 val. vak.

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS

siunčia betarpiškai

IS BOSTONO Į LIETUVĄ

ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir

garantuotas

Atidaryta darbo dienomis

nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak.

o šeštadieniais

nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p.

327 W. Broadway,

So. Boston, Mass. 02127

Tel. 268-0068

Vedėjas J. Vaičaitis

REAL ESTATE

EDMUND L. KETVIRTIS

PAULA B. KETVIRTIS

LICENSED BROKERS

KETVIRTIS REALTY

371 WEST BROADWAY

SOUTH BOSTON, MASS., 02127

Tel. 268-4649